

**Informacja o działalności
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Krakowie
w 2008 r.**

Kraków, 2009 r.

Spis treści

A. Działalność pozaorzecznicza Sądu.	5
I. Szkolenia i konferencje	5
II. Narady	10
III. Administracja	12
B. Działalność orzecznicza Sądu.	13
I. Wpływ i załatwienia spraw	13
II. Postępowanie mediacyjne	18
III. Postępowanie uproszczone	18
IV. Prawo pomocy	19
V. Uchybienia w działalności organów administracji publicznej	24
VI. Wybrane zagadnienia orzecznicze	27
Wydział I	27
Wydział II	37
Wydział III	67
C. Tabele i wykresy	78

Informacja o działalności
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Krakowie
w 2008 r.

W 2008 roku zakres właściwości miejscowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie określony był przepisami § 1 pkt 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości /Dz. U. 72 poz. 652/ w brzmieniu nadanym Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 sierpnia 2004 r. /DZ.U. 187 poz. 1927/, oraz art. 13 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz. U. nr 153 poz. 1270 z późn. zm./.

Zgodnie z tymi regulacjami WSA w Krakowie rozpatrywał sprawy z zakresu działania organów administracji publicznej mających siedzibę na obszarze województwa małopolskiego.

Sąd w Krakowie – stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania Kierownika Urzędu Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych /Dz. U. 72 poz. 653/ rozpatrywał również sprawy dotyczące działania tego organu, a wszczynane przez osoby zamieszkałe na terenie województwa małopolskiego.

Od 10 października 2008 r., zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 28 sierpnia 2008 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz. U. Nr 163, poz.:1016),

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie rozpoznaje sprawy z zakresu objętego w/w rozporządzeniem inicjowane przez skarżących mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w województwie małopolskim.

Pod koniec 2008 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie pracowało 36 sędziów /37 etatów/, oraz 4 asesorów /4 etaty/. Liczba etatów orzeczniczych nie uległa zatem zmianie w porównaniu z końcem 2007 r., kiedy Sąd dysponował 35 etatami sędziowskimi i 6 asesorskimi. Na koniec 2008 r. pozostawała w toku procedura obsadzania jednego wolnego etatu sędziowskiego (zwolnionego na skutek przeniesienia jednego z sędziów do NSA).

W niewielkim stopniu wzrosła ilość zatrudnionych w sądzie urzędników i innych pracowników. Z końcem 2007 r. w grupie tej obsadzonych było 95 etatów, zaś na koniec 2008 r. stan zatrudnienia zwiększył się do 96 etatów.

W 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie przeszkolił w ramach praktyk 49 aplikantów adwokackich, 104 aplikantów radcowskich, 12 aplikantów prokuratorskich, oraz 69 studentów wydziałów prawa i administracji.

Sędziowie Krystyna Daniel, Izabela Dobosz, Wiesław Kisiel, Elżbieta Kremer, Jan Zimmermann, Dorota Dąbek, Mariusz Kotulski, Wojciech Jakimowicz, Kazimierz Bandarzewski są jednocześnie pracownikami naukowo - dydaktycznymi wyższych uczelni w Krakowie.

Pozostali sędziowie orzekający w sądzie poza działalnością orzeczniczą zaangażowani byli m.in. w szkolenie aplikantów sądowych, adwokackich i prokuratorskich oraz pracowników administracji rządowej i samorządowej.

A. Działalność pozaorzecznicza Sądu.

I. Szkolenia i konferencje

Działalność Sądu w 2008 r. skoncentrowana była na orzecznictwie, w dążeniu do szybkiej redukcji pozostałych jeszcze zaległości.

W ubiegłym roku Wojewódzki Sąd Administracyjny nie organizował własnych szkoleń. Sędziowie i pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez inne Sądy i instytucje. I tak:

1. W dniu 15 kwietnia 2008 r. w tutejszym Sądzie odbyło się szkolenie sędziów i asesorów z zakresu Systemu Informacji Prawnej „LEX”.
2. W konferencji szkoleniowej odbywającej się w miejscowości Ryn w dniach 12 – 14 maja uczestniczyli: Sędzia Anna Znamiec i Sędzia Beata Cieloch.
3. Problematyce ogólnoadministracyjnej poświęcona była konferencja w Głucholazach w dniach 26 – 28 maja. Uczestnikami tej konferencji była grupa ok. 20 Sędziów tutejszego Sądu.
4. W dniu 13 czerwca odbyła się konferencja zorganizowana przez Krajową Radę Sądownictwa w Warszawie, pt.: „Media i Sądy pro bono et malo. Wzajemne relacje w służbie demokratycznego państwa prawa”, której uczestnikami były: Sędzia Anna Szkodzińska i Sędzia Joanna Tuszyńska.
5. W Mierzęcinie, w dniach 16 – 18 czerwca odbyła się konferencja poświęcona problematyce spraw gospodarczych i finansowych, zorganizowana przez Izbę Gospodarczą Naczelnego Sądu Administracyjnego, w której udział wzięli Sędziowie: Andrzej Irla i Tadeusz Wołek.
6. W konferencji „10 lat reformy ustrojowej administracji w Polsce”, która odbyła się w Łańcucie w dniach od 12 – 14 czerwca uczestniczyli Sędziowie Dorota Dąbek i Mariusz Kotulski.
7. Problematyce orzecznictwa podatkowego poświęcone było szkolenie w Sterdynie, które odbyło się w dniach 16 – 18 czerwca. Uczestnikami byli Sędziowie: Anna Znamiec, Ewa Michna, Beata Cieloch.

8. W organizowanym przez Krajową Radę Sądownictwa w Warszawie II Kongres Sędziów Polskich w dniach 22 – 23 października, uczestniczył Prezes tutejszego Sądu Sędzia Andrzej Irla.
9. Małopolska Konferencja Podatkowa organizowana przez Izbę Skarbową w Krakowie odbyła się w Zakopanem w dniach 28 – 29 października. Uczestnikami tej konferencji byli sędziowie tutejszego Sądu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w 2008 r. dwukrotnie przyjmował delegacje gości zagranicznych:

W dniach od 4 do 9 października delegacja Sędziów okręgowych sądów administracyjnych z Ukrainy (z Winnicy, Charkowa, Kijowa) uczestniczyła w szkoleniach i spotkaniach z sędziami tutejszego sądu. Tematem spotkań było: „Sądownictwo administracyjne w systemie prawnym Polski” oraz „Właściwość ukraińskich sądów administracyjnych”. Podczas wizyty podpisane zostało porozumienie o wzajemnej współpracy.

W dniu 29 sierpnia 2008 r. miała miejsce wizyta 36 sędziów przysięgłych z Gävle w Szwecji. Wizyta ta zorganizowana nosała z inicjatywy Stowarzyszenia Przysięgłych w Gävle i była częścią programu edukacyjnego tego Stowarzyszenia, który zakłada zapoznanie się z systemami sądowymi sąsiedzkich krajów w czasie wizyt w każdym z tych krajów w kolejnych latach. Goście zwiedzili budynek WSA w Krakowie, sale rozpraw, bibliotekę, gabinety sędziowskie. Podczas spotkania z sędziami WSA w Krakowie zapoznali się z modelem i funkcjonowaniem sądów administracyjnych w Polsce, przedstawili również tryb rozpatrywania spraw administracyjnych w Szwecji.

Szkolenia pracowników

1. Przez cały 2008 r., Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach organizował szkolenia asystentów. W szkoleniach tych uczestniczyło 6 asystentów z tutejszego Sądu.
2. W dniach 7 - 8 lutego odbyło się szkolenie z zakresu biurowości i archiwizacji dotyczące nowych przepisów wykonawczych, w którym udział wzięła Woźna sądowa Monika Wilańska. Szkolenie to zorganizowane było w Krakowie przez Centrum Szkolenia SYSTEM.

3. Inspektor d/s bezpieczeństwa teleinformatycznego Maciej Cichoń wziął udział w szkoleniu z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego zorganizowanego przez ABW Warszawa w dniu 4 marca.
4. W dniu 14 marca odbyło się szkolenie z zakresu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, zorganizowane przez Galicyjską Misję Gospodarczą w Krakowie, w którym uczestniczyła Kierownik Oddziału Administracyjno - Gospodarczego Danuta Powroźnik.
5. W szkoleniu dotyczącym „Świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, z uwzględnieniem zmian od stycznia 2008 r.” udział wzięli: Główny specjalista Jolanta Kula i Starszy specjalista Alicja Filipek – Jarocka. Szkolenie odbyło się 11 kwietnia w Krakowie, a jego organizatorem było Centrum Szkolenia TAXUS.
6. Administrator systemu informatycznego Piotr Rynduch był uczestnikiem szkolenia „certyfikat Kwalifikowany w Komunikacji z ZUS”, dotyczącego obsługi nowej wersji programu „Płatnik 7.02.001”, zorganizowanego przez Centrum Szkolenia TAXUS w Krakowie w dniu 17 kwietnia.
7. W dniu 6 maja w Krakowie odbyło się szkolenie, w którym uczestniczyli: Starszy specjalista Agnieszka Słaboń i Specjalista Maciej Cichoń dotyczące „Elektronicznego obiegu dokumentów – nowe regulacje 2008 r.”. Organizatorem tego szkolenia było Centrum Szkolenia SYSTEM.
8. Uczestnikiem szkolenia, które odbyło się w Warszawie w dniu 7 maja była Główny specjalista Jolanta Kula. Szkolenie to dotyczyło „Czasu pracy w sądach i prokuraturze”.
9. W dniach 6 – 7 maja w Palczewie odbyło się szkolenie referendarzy z zakresu zagadnień dotyczących postępowania sądownoadministracyjnego, w którym uczestniczyły: Referendarz Agnieszka Góra i Monika Rudzka. Organizatorem tego szkolenia był Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie.
10. Starszy specjalista Joanna Kłós była uczestnikiem szkolenia, które odbyło się w dniu 14 maja zorganizowane przez Centrum Szkolenia Administracji Publicznej w Krakowie, dotyczącego „Prawa pracy w administracji publicznej”.

11. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zorganizował pokaz nowego programu do obsługi korespondencji w dniu 15 maja, w którym wziął udział Administrator systemu informatycznego Piotr Rynduch.
12. W dniu 16 maja odbyło się szkolenie z zakresu „Informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne”. Uczestnikami tego szkolenia byli: Główny specjalista Jolanta Kula i Starszy sekretarz sądowy Cezary Świdnicki. Organizatorem tego szkolenia było Centrum Administracji i Biznesu w Krakowie.
13. Ogólnopolskie Centrum Nauczania Pierwszej Pomocy i Bezpieczeństwa zorganizowało „Kurs Pierwszej Pomocy”, którego uczestnikami były osoby należące do Zespołu Pierwszej Pomocy tutejszego Sądu: Starszy sekretarz sądowy Marta Pawlik, Sekretarz Beata Błach, Starszy referent Renata Furgalska.
14. Starszy specjalista Mariusz Kawa był uczestnikiem szkolenia zorganizowanego przez Centrum Administracji i Biznesu w Krakowie. Tematem szkolenia była: „Kompleksowa realizacja zamówień publicznych”. Szkolenie odbyło się w dniach 7 – 8 lipca.
15. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w dniu 25 lipca zorganizował szkolenie z zakresu konstruowania budżetu zadaniowego. W szkoleniu wzięli udział: Dyrektor Sądu Franciszek Bieniek i Starszy specjalista Agnieszka Słaboń.
16. W Warszawie, w dniach 30 lipca i 1 sierpnia, odbyło się szkolenie za zakresu sieci LAN „Switching and Basic routing”. W szkoleniu uczestniczył Administrator Systemu Informatycznego Piotr Rynduch. Organizatorem tego szkolenia był Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie.
17. W szkoleniu dotyczącym „Obiegu dokumentów w sekretariacie urzędu oraz współpraca z archiwum i składnicą akt”, w dniu 7 sierpnia uczestniczyła Specjalista Anna Chwalibóg. Szkolenie zorganizowane było przez Centrum Szkolenia Administracji Publicznej w Krakowie.
18. „Nowelizacja w systemie zamówień publicznych” była tematem szkolenia zorganizowanego przez Centrum Doradztwa i Kształcenia „Nowe Przetargi”, które odbyło się w dniu 25 września w Krakowie. Uczestnikiem tego szkolenia był Specjalista ds. zamówień publicznych Mariusz Kawa.

19. W dniu 29 września w Katowicach odbyło się seminarium zorganizowane przez Wydawnictwo Forum Sp. z o.o. dotyczące: Książki obiegu budowlanego, aktualne wymagania i zasady prowadzenia dokumentacji budynku, warsztaty praktyczne. W seminarium uczestniczył Inspektor Piotr Błasiak.
20. „Zakładowa działalność socjalna w 2008 r. – Zasady prawidłowego wykorzystania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych” było tematem szkolenia zorganizowanego przez Centrum Szkolenia SYSTEM w dniu 23 września, w którym uczestniczył Kierownik Oddziału Administracyjno – Gospodarczego Danuta Powroźnik.
21. Centrum Szkolenia SYSTEM w Krakowie, w dniu 13 października zorganizowało szkolenie dotyczące problemu obliczania wynagrodzeń i zasiłków za czas choroby pracownika (uwzględniając Wyrok TK z 24 czerwca 2008 r.), w którym uczestniczyła Specjalista Alicja Filipek – Jarocka.
22. Problematyka umów cywilno – prawnych w jednostkach nie mających osobowości prawnej, zagadnienia budżetu zadaniowego (z uwzględnieniem założeń projektu nowej ustawy o finansach publicznych), świadczenia pracownicze z ubezpieczenia społecznego w jednostkach budżetowych było tematem szkolenia zorganizowanego przez Centrum Szkoleniowo – Usługowe KODAR w dniach 15 – 17 października w Krakowie, w którym uczestniczyli: Dyrektor Sądu Franciszek Bieniek, Główny Księgowy Cecylia Marzec.
23. W dniach 15 – 17 października w Krakowie Centrum Szkoleniowo – Usługowe KODAR zorganizowało szkolenie dotyczące zagadnień budżetu zadaniowego (z uwzględnieniem założeń projektu nowej ustawy o finansach publicznych). W szkoleniu tym wzięła udział Specjalista Agnieszka Słaboń.
24. Specjalista Alicja Filipek – Jarocka była uczestnikiem szkolenia z zakresu świadczeń pracowniczych ubezpieczenia społecznego w jednostkach budżetowych, które zorganizowane było przez Centrum Szkoleniowo – Usługowe KODAR w dniach 15 – 17 października w Krakowie.
25. „Praktyczne problemy inwentaryzacji w jednostkach sektora finansów publicznych” było tematem szkolenia zorganizowanego przez Centrum Szkoleniowe Pressom Sp. z o.o. w dniu 31 października w Krakowie,

w którym uczestniczył Kierownik Oddziału Administracyjno – Gospodarczego Danuta Powroźnik.

26. W dniach 5 – 7 listopada odbyła się konferencja dotycząca stosowania w praktyce zasad biurowości w sądach administracyjnych, oraz sporządzania danych statystycznych w celu ujednoczenia praktyki w tym zakresie. Konferencja miała miejsce w Konstancinie – Jeziorna, a organizatorem był Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie.

II. Narady

W 2008 r. w WSA w Krakowie zorganizowano 3, wspólne dla wszystkich trzech Wydziałów Orzeczniczych, narady:

1. narada w dniu 18 lutego 2008 r. poświęcona była problemom związanym z zawieszeniem i podjęciem postępowania sądowego (w jej ramach wykład dr Marty Romańskiej),
2. narada w dniu 28 marca 2008 r. poświęcona była problemom stosowania przepisów regulujących postępowanie przed sądami administracyjnymi, w szczególności dotyczących stron postępowania,
3. narada dnia 24 kwietnia 2008 r. poświęcona była zagadnieniom związanym z zasadą „Clara non sunt interpretanda” w prawie administracyjnym (w jej ramach wykład Sędziego Wojciecha Jakimowicza).

Ponadto:

W Wydziale I odbyły się 2 narady:

1. Podczas narady w dniu 22 lutego 2008 r. omówiono kwestie budzące wątpliwości interpretacyjne związane ze stosowaniem prawa podatkowego oraz z praktyką orzekania.
2. Podczas narady w dniu 22 kwietnia 2008 r. uczestniczący w niej sędziowie i asesory dyskutowali na temat bieżących zagadnień orzeczniczych oraz zagadnień związanych z pytaniami prawnymi sądów administracyjnych kierowanymi do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

W Wydziale II odbyły się 2 narady:

1. 14 lipca 2008 r. poświęcona problemom proceduralnym, w tym zdolności sądowej stron – referat sędziego Mariusza Kotulskiego,
2. 12 listopada 2008 r. poświęcona bieżącym problemom orzecznictwem, w tym zawieszenia postępowania, umorzenia zawieszono postępowania, wyłączenia sędziego, doręczania postanowień w przedmiocie prawa pomocy, wstrzymywania wykonywania decyzji.

W Wydziale III odbyło się 6 narad Sędziów poświęconych następującej tematyce:

1. 25 stycznia 2008 r. z zakresu pomocy społecznej w związku z przekazaniem do Wydziału III, od dnia 1 stycznia 2008 r., spraw objętych symbolem 632;
2. 8 lutego 2008 r. tematem narady było podsumowanie wyników Wydziału III za 2007 r. oraz omówienie problemów wynikających z bieżącego orzecznictwa Wydziału (stabilność orzecznictwa, sprawy zawieszono),
3. 7 marca 2008 r. - omówiono problemy celne wstępujące w licznych sprawach ze skarg Spółki Jawnej „M”. (taryfikacja, eksporter, akredytywa) - referat Sędziego Tadeusza Wołka,
4. 11 kwietnia 2008 r. omówiono problemy celne wstępujące w licznych sprawach ze skarg Sp. z o. o. „S”. (taryfikacja, przedstawicielstwo, odsetki) – referat Sędziego Krystyny Kutner,
5. 7 października 2008 r. tematem narady było omówienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2008 r. sygn. akt P 23/07 orzekającego o niezgodności z Konstytucją RP art. 237 § 1 pkt 2 i 3 ustawy Kodeks Pracy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania – referat Sędziego Doroty Dąbek,
6. 8 grudnia 2008 r. – narada poświęcona problemom wynikającym w orzecznictwie w związku z odroczeniem wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Ponadto odbywały się narady ad hoc w razie konieczności uzgodnienia stanowisk i jednolitości orzecznictwa.

III. Administracja

W roku 2008 prowadzono prace remontowe budynku sądowego przy ulicy Topolowej 5 (poprzednia siedziba WSA w Krakowie). Odnowiono zabytkowe elewacje, wymieniono pokrycie dachowe. Remont prowadziła firma Budowlano – Konserwatorska „ESKA”, po uprzednim uzgodnieniu z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obecną siedzibę Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie wyposażono w elektroniczny system identyfikacji kluczy SAIK. Wykonawcą tego zlecenia była firma „bete electronics” Sp. z o.o.

Nowy budynek siedziby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie przy ul. Rakowickiej 10, zaprojektowany i wykonany przez Konsorcjum firm Przedsiębiorstwo Rewaloryzacji Zabytków S.A. w Krakowie i Spółdzielnię Rzemieślniczą BUDMET w Krakowie, został zgłoszony w roku bieżącym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji – Centrum INTEGRACJA w Krakowie do udziału w konkursie „Kraków bez barier” – na obiekt najlepiej dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek siedziby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w wyniku oceny komisji konkursowej został zwycięzcą II edycji tego konkursu w kategorii „Obiekt użyteczności publicznej”.

Podczas ogłoszenia wyników konkursu w dniu 11 grudnia br. w Audytorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego podkreślono przyjazne dla osób niepełnosprawnych rozwiązania organizacyjne, życzliwość i fachowość pracowników oraz zalety budynku, które zostały dostrzeżone również przez organizacje pożytku publicznego działające na rzecz integracji społecznej osób z dysfunkcją.

B. Działalność orzecznicza Sądu.

I. Wpływ i załatwienia spraw

W 2008 r. wpłynęło łącznie **4474** skarg na akty i inne czynności oraz skarg na bezczynność. W porównaniu z ubiegłym 2007 rokiem, gdzie wpłynęło **4046** skarg, nastąpił wzrost o ok. 10%.

Podmioty wnoszące skargi:

- osoby fizyczne	- 3676
- osoby prawne	- 919
- organizacje społeczne	- 10
- prokuratorzy	- 5
- Rzecznik Praw Obywatelskich	- 1

Przedmiot skarg:

Skargi na akty i inne czynności /**4301**/ dotyczyły działalności następujących organów administracji:

1331 (30,95%)	-skarg na działalność Izb Skarbowych i Inspektorów Urzędu Kontroli Skarbowej
1154 (26,83%)	-skarg na działalność terenowych organów administracji rządowej
943 (21,93%)	-skargi na działalność Samorządowych Kolegiów Odwoławczych
468 (10,88%)	-skarg na działalność Izb Celnych
165 (3,84%)	-skargi na działalność ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelných organów
56 (1,30%)	-skarg na działalność innych organów

Jeśli chodzi o problematykę spraw, struktura skarg na akty i inne czynności przedstawia się następująco:

1785 (41,50%)	- podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych
540 (12,56%)	- budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa
366 (8,50%)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego,
235 (5,46%)	- pomoc społeczna
217 (5,05%)	- obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona nad nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny
141 (3,28%)	- wywłaszczenie i zwrot nieruchomości
99 (2,55)	- inne sprawy
93 (2,16%)	- ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa
91 (2,12%)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych
87 (2,02%)	- ochrona środowiska i ochrona przyrody, połoźnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego
83 (1,93%)	- ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty
63 (1,46%)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi
61 (1,42%)	- sprawy geodezji i kartografii
58 (1,35 %)	-sprawy kombatanów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej
53 (1,23%)	- środki publiczne
45 (1,05%)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe
38 (0,88%)	- zatrudnienie i sprawy bezrobocia

36 (0,84%)	- stosunek pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy
35 (0,81%)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę
30 (0,70%)	- powszechny obowiązek obrony kraju
30 (0,70%)	- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa
22 (0,51%)	- urząd samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne
15 (0,35%)	- działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych
15 (0,35%)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka,
9 (0,21%)	- sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawarybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt
7 (0,16%)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego
5 (0,12%)	- sprawy z zakresu geologii i górnictwa
3 (0,07%)	- ceny, opłaty, stawki taryfowe
2 (0,07%)	- cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców

W porównaniu z rokiem poprzednim wśród rodzajów spraw, których wpływa do Sądu najwięcej, nie nastąpiły istotniejsze zmiany. W dalszym ciągu dominującą problematykę stanowią zagadnienia związane z podatkami, należnościami finansowymi i budżetowymi, przy czym odsetek tych spraw nieznacznie wzrósł. Na drugim miejscu znajdują się sprawy z zakresu budownictwa i nadzoru architektoniczno - budowlanego. Poprzednio sprawy te stanowiły 9,46 %, obecnie 12,56% ogólnej ilości spraw wpływających do sądu.

Ilość skarg na bezczynność /173/ w porównaniu z rokiem poprzednim utrzymywała się na tym samym poziomie /170 skarg w 2007 r./.

W 2008 r. skargi na bezczynność dotyczyły następujących zagadnień:

58 (33,53%)	- budownictwo, nadzór architektoniczne – budowlany
22 (12,72%)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego
20 (11,56%)	- sprawy geodezji i kartografii
10 (5,78%)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego
7 (4,05%)	- wywłaszczanie i zwrot nieruchomości
7 (4,05%)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi
6 (3,47%)	- podatki inne świadczenia pieniężna, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych
6 (3,47%)	- sprawy inne
4 (2,31%)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę
4 (2,31%)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa
3 (1,73%)	- pomoc społeczna
3 (1,73%)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe
3 (1,73%)	- stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy
2 (1,16%)	- ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty
2 (1,16%)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka,

2 (1,16%) rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt
- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność
badawczorozwojowa i archiwa

W porównaniu z rokiem 2008 zdecydowanie zmniejszyła się ilość skarg na bezczynność w zakresie informacji publicznej i prawa prasowego /57 spraw w roku 2007, 22 w roku 2008/. Nie jest to jednak wynik mogący świadczyć o ogólnej zmianie trendu, lecz raczej wynik zmniejszonej aktywności jednego z podmiotów inicjującego uprzednio liczne postępowania.

W dalszym ciągu duża ilość skarg na bezczynność dotyczyła spraw związanych z budownictwem i nadzorem architektoniczno – budowlanym, zanotowano wzrost w porównaniu z ubiegłym rokiem /43 sprawy w roku 2007, w roku 2008 - 58 skarg/. W pozostałym zakresie struktura tego typu skarg nie uległa znaczącym zmianom.

Udział w rozstrzygniętych w 2008 r. sprawach wzięło:

- pełnomocników administracji państwowej	- 2234
- radców prawnych jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	- 596
- adwokatów jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	- 564
- doradców podatkowych	- 531
- rzeczników patentowych	- 0
- prokuratorów	- 17
- Rzecznika Praw Obywatelskich	- 0

W roku 2007 załatwiono ogółem **5680** spraw, w tym 5499 spraw ze skarg na akty i inne czynności, oraz 181 spraw ze skarg na bezczynność organów.

Pozostało do załatwienia na koniec 2008 r. ogółem **1723** spraw.

Na koniec poprzedniego roku 2007 zaległość wynosiła **2929** sprawy. Zaległość wciąż miała tendencję spadkową. Jej współczynnik wynosi obecnie 4,62.

Efekt ten uzyskany został dzięki zaangażowaniu obsady orzeczniczej i pracowników. Pewna stabilizacja wpływu spraw i likwidacja zaległości pozwalają na formułowanie już na najbliższy czas prognozy załatwiania na bieżąco wpływających spraw.

II. Postępowanie mediacyjne

W Wydziale I w 2008 roku zgodnie z wnioskiem stron na posiedzenia mediacyjne wyznaczono 2 sprawy – Sygn. akt I SA/Kr 65/08 i I SA/Kr 909/07. W obu przypadkach posiedzenie mediacyjne skończyło się zobowiązaniem organu do zmiany zaskarżonych decyzji.

W Wydziale II Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie w roku 2008 odbyło się jedno postępowanie mediacyjne w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1007/07. Postępowanie to zainicjowane zostało wnioskiem skarżących z równoczesną odpowiedzią organu, który nie sprzeciwił się temuż wnioskowi. Postępowanie mediacyjne nie doprowadziło do zgodnych ustaleń stron co do sposobu załatwienia sprawy i zakończyło się przekazaniem jej na rozprawę. Na rozprawie postępowanie sądowe zawieszono.

Do Wydziału III w 2008 r. wpłynęły 2 sprawy z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego.

W sprawie III SA/Kr 869/08 w wyniku przeprowadzonego postępowania mediacyjnego organ Dowódca Jednostki Wojskowej 2250 oświadczył, iż uwzględni skargę i uchyli zaskarżoną decyzję.

W sprawie III SA/Kr 958/08 na posiedzeniu mediacyjnym strony nie doszły do porozumienia i sprawa została skierowana na rozprawę.

III. Postępowanie uproszczone

W Wydziale I 2008 r. wnioski o przeprowadzenie postępowania uproszczonego na podstawie art. 119 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi złożono w czterech sprawach. W sprawie I SA/Kr 503/08 nie doszło do wyznaczenia posiedzenia niejawnego z uwagi na żądanie przeprowadzenia rozprawy zgłoszone przez drugą stronę. W sprawie I SA/Kr 546/08 sąd skierował sprawę do rozpoznania na rozprawie, której termin jeszcze nie został wyznaczony. Sprawy I SA/Kr 1642/08 i I SA/Kr 1677/08

zostaną wkrótce skierowane na posiedzenia niejawne.

W Wydziale II w 2008 roku rozpoznano dwie sprawy w trybie uproszczonym, obydwie zakończone wyrokami oddalającymi skargi. Sprawy te dotyczyły: sprostowania oczywistej omyłki w sprawie skargi na postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie (sygn. akt II SA/Kr 970/06) oraz odmowy przyznania uprawnień kombatanckich w sprawie ze skargi na decyzję Kierownika Urzędu ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych w Warszawie (sygn. akt II SA/Kr 1316/07). Orzeczenia te stały się prawomocne.

W 2008 r. w Wydziale III nie zapadły wyroki w postępowaniu uproszczonym.

IV. Prawo pomocy

Opracowana informacja nie zawiera omówienia wszystkich spraw z zakresu prawa pomocy jakie zostały załatwione w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie na przestrzeni całego 2008 r. Ograniczono się w niej do zasygnalizowania tej problematyki, która na przestrzeni ubiegłego roku bądź to wzbudziła najwięcej kontrowersji, bądź też wymagała znalezienia odpowiedzi na kwestie zasadnicze. W opracowanej informacji pominięto również te, które sygnalizowano we wcześniejszej za rok 2007 r. nawet jeśli poruszone wówczas problemy nie straciły na aktualności.

Koszty pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu w związku z opinią o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia skargi o wznowienie postępowania sądowo administracyjnego.

Interesująca kwestia prawna pojawiła się przy okazji sprawy sygn. akt III SA/Kr 199/04, kiedy to ustanowiony dla skarżącego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie adwokat z urzędu w związku z zamierzoną przez skarżącego skargą o wznowienie postępowania sądowego oświadczył, że nie znajduje podstaw do jej przygotowania i popierania z uwagi na brak ustawowych przesłanek wznowienia. Równocześnie w związku ze sporządzeniem dla skarżącego stosownej opinii i przedłożeniem jej odpisu sądowi wniósł o przyznanie kosztów

pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Referendarz, przyznając adwokatowi wynagrodzenie, wyraził pogląd, zgodnie z którym rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 02/163/1348 ze zm.) nie formułuje listy numerus clausus czynności adwokata a jego przepisy powinny być interpretowane w sposób możliwie najpełniej zapewniający realizację zasad wyrażonych w ustawach na podstawie i w celu wykonania których zostały ustanowione. Z tego względu brak jest wystarczających racji aby odmawiać adwokatowi wynagrodzenia o ile tylko ten udzielił stronie dla której został ustanowiony z urzędu pomocy prawnej, która w myśl art. 4 ustawy Prawo o adwokaturze nie wyczerpuje się w spełnionym zastępstwie procesowym ale również polega na udzielaniu porad prawnych i sporządzaniu opinii prawnych. Zdaniem referendarza wnioski o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu należy rozpoznać odpowiednio (§5 rozp.) według zasad określonych w przepisach o opłatach za czynności adwokatów w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków w związku ze sporządzeniem opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Tak określoną czynność adwokata należy bowiem uznać za rodzajowo najbardziej zbliżoną do opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej.

Rozpatrując tę sprawę na skutek sprzeciwu skarżącego Wojewódzki Sąd Administracyjny podtrzymał kierunek i sposób rozstrzygnięcia referendarskiego.

Opłacanie ze środków budżetowych więcej aniżeli jednego pełnomocnika z urzędu.

Sytuacja, w której w postępowaniu drugiej instancji występował więcej niż jeden pełnomocnik z urzędu, miała miejsce w kilku sprawach które uwiaryściły, że spektrum możliwych rozstrzygnięć determinowane jest tym czy podstawą działania „drugiego” adwokata/radcy prawnego jest decyzja właściwego organu samorządu zawodowego czy też tylko otrzymane od „wyznaczonego” adwokata/radcy prawnego pełnomocnictwo substytucyjne.

W sprawie III SA/Kr 966/04 referendarz wyraził pogląd, że jeśli w aktach

sprawy zalega pismo np. ORA w W-wie lub OIRP w W-wie informujące adwokata wyznaczonego przez ORA/OIRP w Krakowie o wyznaczeniu (na podstawie art. 153 ppsa) w jego miejsce innego adwokata/radcę prawnego do pełnienia czynności przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, to nie ma przeciwwskazań by każdy z dwóch wyznaczonych adwokatów/radców prawnych otrzymał stosowne wynagrodzenie ze środków budżetowych za rzeczywiście udzieloną stronie pomoc prawną oczywiście po spełnieniu innych warunków przewidzianych w prawie (np. oświadczenie, że koszty te nie zostały opłacone w całości ani części – przyp. RWSA). Orzeczenie referendarza nie zostało zaskarżone.

W sprawie II SA/Kr 582/05 referendarz wyraził pogląd, że gdy podstawą działania „drugiego” pełnomocnika jest udzielone mu przez „wyznaczonego” adwokata/radcę prawnego pełnomocnictwo substytucyjne, wynagrodzenie przyznane być może tylko adwokatowi „wyznaczonemu”. Choć bowiem sprawą konkretnego adwokata/radcę prawnego jest kwestia wyboru sposobu, w jaki wykonuje swój zawód, to jednak w sytuacji, gdy mając podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego, obywa się on bez udziału i aktywności właściwego organu samorządu zawodowego, nie tyle dochodzi do zmiany pełnomocnika z urzędu ile ma miejsce zwykle podstawienie. Powyższe nie sprzeciwia się oczywiście temu, że jeśli pierwotnie wyznaczony adwokat/radca prawny niezależnie od innych czynności (np. sporządzenia skargi kasacyjnej) zadbał o należyłą reprezentację strony na rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym udzielając stosownej substytucji należy uznać, że w związku z tak przejawioną aktywnością przysługuje mu podwyższona opłata. Wzajemne jednak rozliczenia między substytutem i pełnomocnikiem ustanowionym dla strony z urzędu pozostają poza sferą zainteresowania Skarbu Państwa.

Przesłanka negatywna wniosku o prawo pomocy

Sygnalizowanym przez referendarzy problemem jest przewidziana w przepisie art. 258 §2 pkt. 4 ppsa powinność przekazywania sądowi do rozstrzygnięcia wniosków o przyznanie prawa pomocy w przypadku oczywistej bezzasadności skargi. Wątpliwości te spowodowane są brakiem jasnej regulacji dotyczącej sytuacji, w których sąd nie podziela poglądu referendarza co do oczywistości bezzasadności skargi. Przepisy ppsa nie wskazują, czy w takich wypadkach możliwe jest

zarządzenie zwrotu wniosku referendarzowi z poleceniem jego rozpoznania z pominięciem wskazanej „przeszkody”, czy też merytoryczne rozpoznanie tak przekazanego przez referendarza wniosku jest powinnością sądu.

Problemy związane ze zmianą prawomocnych rozstrzygnięć

Okazji do poczynienia nieco szerszych spostrzeżeń na ten temat w dostarczyły w ubiegłym roku sprawy zapisane zwłaszcza do sygn. III SAB/Kr 30/06 i III SA/Kr 390/07. W obu wymienionych przypadkach skarżący przed złożeniem kolejnego wniosku o przyznanie prawa pomocy już wcześniej domagał się przyznania tego prawa przy czym starania jego odniosły ten skutek, że w każdym z obu przyznano mu prawo pomocy w zakresie częściowym. Sprawy te różnicowało natomiast to, że w jednej z nich wypowiedział się wcześniej tylko i wyłącznie referendarz, podczas gdy w drugiej z uwagi na złożony sprzeciw stosowne postanowienie wydał sąd.

W w/w sprawach referendarz wyraził pogląd, że jeśli strona formułuje wniosek tak, że „nie zachodzi” on na zakres udzielonego wcześniej prawa (np. poprzednio domagała się tylko zwolnienia z wpisu od skargi a obecnie jeszcze z opłaty kancelaryjnej i wpisu od skargi kasacyjnej) wniosek można i należy rozpatryć tylko i wyłącznie w oparciu o przepisy określające przesłanki materialne warunkujące przyznanie prawa pomocy. Gdy żądanie kolejnego wniosku „zachodzi” na zakres udzielonego poprzednio prawa pomocy (np. poprzednio strona wniosła o przyznanie prawa pomocy w zakresie całkowitym albo zwolnienie od kosztów sądowych w całości a otrzymała tylko zwolnienie z wpisu od skargi w pozostałej części jej wniosek zaś oddalono), to zachodzi potrzeba rozpatrzenia takiego wniosku w trybie art. 165 ppsa.

Referendarz nie podzielił poglądu prezentowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 18 listopada 2005 r. (II OZ 877/05), że poza zakresem czynności orzeczniczych referendarzy sądowych są kompetencje określone w art. 165 ppsa gdy chodzi o zmianę postanowień referendarskich, sprzeciwił się jednak dokonywaniu jakichkolwiek zmian w postanowieniach które pochodzą już od Sądu.

Orzeczenia referendarza nie były skutecznie zaskarżone.

Umarzanie postępowania o przyznanie prawa pomocy

W sprawie z sygn. akt. III SA/Kr 567/08 skarżący w reakcji na otrzymane wezwanie o uzupełnienie wniosku o przyznanie prawa pomocy oświadczył, że „zrzeka się przyznania prawa pomocy”. Przepisy dotyczące postępowania mającego za przedmiot prawo pomocy nie wyjaśniają w sposób dostateczny kwestii cofnięcia wniosku o przyznanie prawa pomocy a choć odzwierciedleniem przyjmowanej na gruncie postępowania sądowoadministracyjnego zasady dyspozytywności pozostaje przepis art. 60 ppsa, to jednak nie sposób przechodzić do porządku nad tym, że jego hipoteza odnosi się do skargi.

Referendarz uznał, że w takiej sytuacji kontynuacja wszczętego działania prowadząca do merytorycznego rozpatrzenia wniosku zależy jednak od tego, czy wnioskodawca swój wniosek podtrzymuje. W konsekwencji choć więc cofnięcie wniosku o przyznanie prawa pomocy jako czynność procesowa może budzić wątpliwości to jednak postępowanie o przyznanie prawa pomocy staje się *via facti* bezprzedmiotowe z innych przyczyn i stąd należy je umorzyć na podstawie art. 161 §1 pkt. 3 ppsa.

Kwestia doręczania odpisów orzeczeń zawierających rozstrzygnięcie w przedmiocie prawa pomocy

W praktyce poszczególnych wydziałów tutejszego sądu administracyjnego nie ma jednolitości, gdy chodzi o doręczanie odpisów orzeczeń zawierających rozstrzygnięcie w przedmiocie prawa pomocy, choć - po pewnych wahaniach –co do zasady przyjęto, zwłaszcza w sprawach wieloosobowych, iż odpis takiego orzeczenia należy doręczyć wyłącznie wnioskodawcy oraz organowi.

Pogląd o konieczności dokonywania doręczeń takich postanowień wszystkim stronom uzasadniany jest brakiem przepisu szczególnego statuującego wyjątek od zasady. Sędziowie prezentujący ten pogląd rozróżniają jednak prawo strony do otrzymania odpisu postanowienia od legitymacji skargowej: w tym zakresie odpowiednie uprawnienia ich zdaniem wszystkim.

V. Uchybienia w działalności organów administracji publicznej

Wydział I:

W 2008 roku wpłynęły dwie sprawy z żądaniem strony opartym na przepisie art. 154 § 1 i 2 p.p.s.a oraz zakończono jedną sprawę zarejestrowaną w 2007 r.

W wyroku z dnia 15 lutego 2008 r. sygn. akt I SA/Kr 519/07 oddalono skargę w przedmiocie bezczynności Naczelnika Urzędu Skarbowego oraz w przedmiocie żądania wymierzenia organowi grzywny za niewykonanie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 października 2006 r. sygn. akt I SA/Kr 1554/04.

W wyroku z dnia 23 lipca 2008 r. sygn. akt I SA/Kr 503/08 wymierzono Naczelnikowi Małopolskiego Urzędu Skarbowego w Krakowie grzywnę w kwocie 100 zł za niewykonanie wyroku tut. Sądu z dnia 11 maja 2007 r. sygn. akt I SA/Kr 1559/05.

W wyroku z dnia 6 listopada 2008 r. Sygn. akt 270/08 wymierzono Naczelnikowi Urzędu Skarbowego grzywnę w wysokości 500 zł z powodu bezczynności organu po wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 października 2006 r. sygn. akt I SA/Kr 1554/04.

W 2008 r. wpłynęło również do Wydziału I 6 wniosków w trybie art. 55 § 1 p.p.s.a. Sprawa I SO/Kr 6/08 została przekazana według właściwości Wydziałowi II tut. Sądu, natomiast sprawy I SO/Kr 1/08, I SO/Kr 2/08, I SO/Kr 3/08, I SO/Kr 4/08 i I SO/Kr 5/08 zostały skierowane na rozprawę w dniu 16 stycznia 2008 r.

W 2008 r. nie wymierzano organowi grzywny w oparciu o przepis art. 112. Nie stosowano również instytucji sygnalizacji organów o uchybieniach zgodnie z art. 155 § 1 p.p.s.a

Wydział II

W 2008 roku wpłynęło 29 skarg z żądaniem wymierzenia organowi grzywny na podstawie art. 154 § 1 p.p.s.a. Grzywnę wymierzono w 3 sprawach, w 4 sprawach skargi oddalono, a 22 spraw załatwiono w inny sposób. W sprawie o sygn. II SA/Kr

889/08 Sąd odrzucając skargę stwierdził, że skuteczne wniesienie skargi na niewykonanie wyroku sądu administracyjnego warunkowane jest uprzednim wezwaniem właściwego organu do jego wykonania. W przedmiotowej sprawie skarżący co prawda skierowali do organu szereg pism, jednakże żadne z nich nie mogło zostać uznane za wezwanie do wykonania wyroku. Intencją skarżących było bowiem spowodowanie wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec pracowników jednostki pomocniczej Prezydenta Miasta K. oraz zwrócenie uwagi na pracę tej jednostki, natomiast kwestia wydanych w sprawie wyroków sądów administracyjnych została przez skarżących podniesiona niejako w sposób poboczny.

W roku 2008 do Wydziału II wpłynęło 14 wniosków o wymierzenie grzywny organowi w związku z nieprzekazaniem skargi sądowi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Na podstawie art. 55 § 1 p.p.s.a. w 6 sprawach wymierzono organowi grzywnę, w 1 sprawie wniosek oddalono, zaś w 12 spraw załatwiono w inny sposób.

W sprawie II SO/Kr 41/07 Sąd wymierzając organowi grzywnę zaakcentował, iż obowiązek przekazania sądowi skargi, akt sprawy i odpowiedzi na skargę przez organ, którego skarga dotyczy powinien być wykonany w każdym przypadku wniesienia przez stronę skargi. Obowiązku tego nie uchyla uznanie skargi przez ten organ za nieuzasadnioną, czy bezprzedmiotową. Ponadto przewidziany przepisem art. 55 § 1 p.p.s.a. wniosek o wymierzenie grzywny wnoszony jest przez stronę bezpośrednio do sądu i nie musi być poprzedzony dodatkowym wezwaniem do wykonania obowiązku przedstawienia skargi, akt postępowania i odpowiedzi na skargę.

W Wydziale II w roku 2008 nie podejmowano czynności w trybie art. 112 p.p.s.a.

Instytucja sygnalizacji, o której mowa w art. 155 § 1 p.p.s.a. została zastosowana w jednej sprawie o sygn. akt II SA/Kr 809/08. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2008 roku Sąd poinformował Radę Miasta Krakowa o istotnym naruszeniu prawa w toku rozpoznawania wezwania do usunięcia naruszenia prawa. Przedmiotem wezwania do usunięcia naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia była w tej sprawie uchwała Rady Miasta Krakowa podjęta w sprawie z zakresu administracji publicznej. Tym samym tylko Rada Miasta mogła udzielić w sprawie odpowiedzi w trybie art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

W przedmiotowej zaś sprawie „odpowiedzi” na wezwania do usunięcia naruszeń prawa przekazywał początkowo Wiceprzewodniczący Rady, a później Przewodnicząca Rady Miasta Krakowa. Odpowiedzi te nie były uchwałami Rady Miasta Krakowa, tym samym odpowiedź nie pochodziła od tego organu, który podjął uchwałę, a Rada Miasta cały czas była w stanie bezczynności. Do dnia sporządzania niniejszego opracowania organ nie powiadomił tut. Sądu o zajęтым stanowisku na podstawie art. 155 § 2 p.p.s.a.

Wydział III

W roku 2008 w Wydziale III Również rozpoznano 6 spraw z wniosków złożonych w trybie art. 55 § 1 ppsa, a to:

III SO/Kr 1/08 i III SO/Kr 7/08, w których wymierzona została organowi grzywna za nieprzekazanie sądowi skargi z aktami,

III SO/Kr 7/07, III SO/Kr 4/08 wnioski o nałożenie grzywny zostały oddalone jako nieuzasadnione, a w sprawie III SO/Kr 3/08 postępowanie umorzono wobec cofnięcia wniosku.

Zapadły dwa orzeczenia w trybie art. 154 § 1 ppsa, a to:

- w sprawie III SA/Kr 840/07 została oddalona skarga na niewykonanie punktu I wyroku WSA w Krakowie z dnia 21 lutego 2007 r. sygn. III SA/Kr 489/06 uchylającego decyzje organu II instancji i poprzedzającej ją decyzji pierwszoinstancyjnej z uwagi na to, że w chwili składania skargi na niewykonanie wyroku zapadła już decyzja organu I instancji. Odnoście punktu II wyroku z dnia 21 lutego 2007 r., w którym Sąd orzekł o kosztach postępowania, skarga na niewykonanie wyroku została odrzucona z uwagi na jej niedopuszczalność,
- w sprawie III SA/Kr 956/08 została nałożona grzywna na organ za niewykonanie wyroku WSA w Krakowie z dnia 7 lutego 2008 r. sygn. III SA/Kr 966/07 stwierdzającego nieważność decyzji organu II instancji i poprzedzającej ją decyzji organu I instancji.

Nie zapadły orzeczenia w trybie art. 112 ppsa, jak też nie była stosowana instytucja sygnalizacji o jakiej mowa w art. 155 § 1 ppsa.

VI. Wybrane zagadnienia orzecznicze

Wydział I

Na wstępie stwierdzić należy, iż zmieniające się często w ostatnich latach przepisy prawa podatkowego, niewłaściwe czy też niejednoznaczne ich formułowanie powodowały trudności w praktycznym stosowaniu tych przepisów.

Generalnie kontynuowano kierunek orzecznictwa zmierzającego do ochrony słuszych interesów podatników jak i zapewnienia budżetowi państwa zgodnych z prawem wpływów środków pieniężnych niezbędnych dla pokrycia potrzeb publicznych.

W rozpoznawanych w 2008 roku sprawach występowało wiele istotnych zagadnień mających znaczenie dla praktyki orzeczniczej organów podatkowych i Sądu.

Spośród nich na uwagę zasługują opisane niżej przykłady:

ORDYNACJA PODATKOWA

1. Wyrok z 16 grudnia 2008 r. Sygn. akt **I S.A/Kr 1321/08** wydany został w oparciu o stan faktyczny sprowadzający się do tego, iż w postępowaniu odwoławczym organ nałożył na podatnika karę porządkową pomimo tego, iż deklarował on gotowość złożenia wyjaśnień na piśmie.

WSA w wyroku tym sformułował tezę, iż organ podatkowy nakładając na podatnika karę porządkową z art. 262 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej musi działać w granicach prawa a to oznacza, iż podstawą penalizacji zachowania podatnika musi być działanie organu w oparciu o przepis art.159 i 155 Ordynacji podatkowej. A zatem poza spełnieniem wymogów formalnych, wezwanie musi być również merytorycznie uzasadnione. Stąd też, jeżeli wezwanie organu podatkowego nie jest niezbędne do wyjaśnienia stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia sprawy, brak jest legitymacji do nałożenia kary porządkowej na podatnika, który na wezwanie takie nie stawiał się.

Dlatego też organ podatkowy w uzasadnieniu postanowienia o nałożeniu kary

porządkowej powinien wytłumaczyć zasadność wezwania strony do złożenia wyjaśnień, odróżniając je od zeznań składanych przez stronę.

2. Na gruncie przepisów Ordynacji Podatkowej w wydawanych wyrokach poddawano też krytyce rozstrzygnięcia organów podatkowych dotyczące instytucji stwierdzenia nadpłaty.

Przykładem tego może być wyrok tutejszego Sądu w sprawie o sygn. akt **I SA/Kr 1650/05**.

Sąd wyraził w nim pogląd, iż brak jest podstaw prawnych do różnicowania postępowania w sprawie stwierdzenia nadpłaty z postępowaniem wymiarowym, gdyż stwierdzenie nadpłaty jest pochodną postępowania wymiarowego. Bez przeprowadzenia postępowania wymiarowego brak jest podstaw prawnych do stwierdzenia nadpłaty w przypadku zakwestionowania deklaracji podatnika.

W polskim prawie podatkowym nie przewidziano bowiem innego sposobu konkretyzacji zobowiązania podatkowego powstającego z mocy prawa niż poprzez złożenie zeznania podatkowego przez uprawniony podmiot bądź wydanie decyzji określająca wysokość tego zobowiązania. Decyzja w sprawie stwierdzenia nadpłaty nie jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, dzięki któremu można wykreować zobowiązanie podatkowe poza normalnym trybem przewidzianym przez ordynację podatkową i niejako obok tego trybu. Nie jest też kontynuacją techniki samoobliczenia zobowiązania podatkowego prowadzącą do korekty deklaracji uprzednio złożonej przez podatnika. W przypadku, gdy element roszczenia materialnoprawnego jest przedmiotem sporu między podatnikiem a organem podatkowym, jego rozstrzygnięcie - jako odnoszące się do sfery prawa materialnego - powinno i ma formę decyzji administracyjnej czyli aktu o zupełnie innym charakterze niż zeznanie podatkowe.

Zatem aby stwierdzić wysokość nadpłaty w formie decyzji organ podatkowy musi określić prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego tym bardziej, iż kwestionuje wysokość zobowiązania zadeklarowanego przez podatnika w zeznaniu. Dopiero porównanie wysokości należnego zobowiązania podatkowego z dokonaną przez podatnika wpłatą na konto tego zobowiązania powoduje możliwość takiego stwierdzenia.

Stan faktyczny: stanowiący podstawę powyższego rozstrzygnięcia sprowadzał się do tego, iż podatnik złożył wniosek o stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych. Organ podatkowy po analizie wniosku podatnika wydał decyzję

odmawiającą stwierdzenia nadpłaty w wysokości żądanej przez podatnika, stwierdzając jednocześnie nadpłatę w wysokości innej niż wnioskowana. W uzasadnieniu decyzji dokonał wymiaru podatku. Decyzja stała się ostateczna. Następnie Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej za ten sam okres wydał decyzję, w której określono podatek w innej wysokości.

3. W rozpoznawanych w 2008 roku sprawach dotyczących skarg na indywidualne interpretacje Ministra Finansów pojawiał się dość często problem wywołany treścią przepisu art. 14 d ustawy Ordynacja Podatkowa.

Obrazuje go wyrok wydany w sprawie o sygnaturze **I SA/Kr 1346/08** z dnia 1 grudnia 2008 r. którym uchylono zaskarżoną interpretację.

W wyroku tym Sąd podkreślił, iż zgodnie z dyspozycją art. 14d ustawy Ordynacja podatkowa w brzmieniu obecnie obowiązującym – interpretację indywidualną przepisów prawa podatkowego wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednakże nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Kluczowym aspektem podjętego rozstrzygnięcia było dokonanie prawidłowej wykładni zawartego w powyższym przepisie pojęcia „wydania” interpretacji podatkowej. W ocenie Sądu załatwienie wniosku strony w świetle art. 14d Ordynacji podatkowej polega na udzieleniu pisemnej interpretacji, do której wydania nie może dojść wyłącznie przez samo podpisanie stosownego aktu przez uprawnionego pracownika organu podatkowego. Aby można było mówić o udzieleniu pisemnej interpretacji - przedmiotowe postanowienie powinno zostać wnioskodawcy doręczone.

Prezentowany pogląd jest uzasadniony z uwagi na rozstrzygnięcie zawarte w uchwale 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 listopada 2008 r. (sygnatura akt: I FPS 2/08) którą sąd administracyjny jest związany zgodnie z dyspozycją art. 269 § 1 ustawy p.p.s.a. Wskazano tam, że „w stanie prawnym obowiązującym w 2005 roku pojęcie „nie wydanie postanowienia” użyte w art. 14 b § 3 ustawy z dnia 29.08.1997 Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2005 nr 8 poz. 60 ze zm.) oznacza brak jego doręczenia w terminie 3 miesięcy, liczonym od dnia otrzymania wniosku o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej.” Sąd stwierdził, że przedmiotowa uchwała, z uwagi na stan faktyczny rozstrzyganej sprawy, odnosi się bezpośrednio do stanu prawnego obowiązującego w 2005 roku, jednakże do chwili obecnej, pomimo nowelizacji

przedmiotowego artykułu, nie zmienił się cel ani istota obowiązujących regulacji prawnych, a zatem uchwała powyższa jest w pełni aktualna oraz adekwatna do stanu faktycznego ustalonego w niniejszym postępowaniu.

Skoro w sprawie pomimo podpisania i oznaczenia datą w/w rozstrzygnięcia nie doszło do przekazania treści interpretacji wnioskodawcy w ustawowo wskazanym terminie przyjąć należy, że została wydana interpretacja stwierdzającą prawidłowość stanowiska wnioskodawcy w pełnym zakresie.

4. Na uwagę zasługuje pogląd Sądu wyrażony w wyroku wydanym pod sygnaturą **I SA/Kr 168/06**, w którym stwierdzono, że decyzja o uchyleniu się świadka od odpowiedzi na pytania zgodnie z art. 196 § 2 Ordynacji Podatkowej należy wyłącznie do niego, a organ podatkowy nie jest władny dociekać powodów takiej decyzji. Przepis ten ma na celu bowiem ochronę interesów świadków. W związku z tym skorzystanie przez świadka z uprawnienia określonego w powyższym przepisie samo w sobie nie świadczy na niekorzyść podatnika. Sam fakt odmowy odpowiedzi na pytanie nie uprawnia zatem do twierdzenia że świadek wystawił puste faktury.

5. Wśród orzeczeń wydanych na gruncie przepisów Ordynacji Podatkowej, warto zwrócić uwagę na orzeczenie zapadłe w wyniku poddania sądowej kontroli rozstrzygnięcia organu w sprawie określenia wysokości odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za styczeń, marzec i maj 2001r. oparte na podstawie art. 53a Ordynacji podatkowej. Spór dotyczył kwestii, kiedy przedawnia się prawo do określenia odsetek za zwłokę od zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych.

W wyroku oddalającym skargę o sygn. **I SA/Kr 1015/07** postawiono następujące tezy:

- zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych są integralną częścią składową zobowiązania podatkowego należnego za dany rok podatkowy, a nie odrębnym zobowiązaniem podatkowym. Tezę tę potwierdzał fakt, że z końcem roku podatkowego ustaje byt prawny zaliczek na podatek dochodowy.
- przepis art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej, ani inne przepisy Ordynacji podatkowej nie traktują oddzielnie o przedawnieniu odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych bądź prawa do określenia w drodze decyzji takich odsetek. Nie można więc wywodzić, jak to uczyniła strona skarżąca, że sprawę przedawnienia prawa do

wymiaru odsetek od zaliczek na podatek należało rozpoznawać w oderwaniu od przepisów traktujących o przedawnieniu zobowiązania podatkowego, na poczet którego zaliczki były (miały być) płacone.

- skoro zobowiązanie podatkowe, którego elementem składowym są zaliczki, przedawnia się z upływem 5 lat, od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, to również w tym samym terminie – z uwagi na brak odrębnej regulacji prawnej – przedawniają się związane z tym zobowiązaniem podatkowym odsetki za zwłokę, w tym także odsetki od zaległości w zaliczkach miesięcznych.

- brak jest podstaw do uznania, że czas na decyzyjne określenie odsetek za zwłokę od zaliczek, dokonane po zakończeniu roku podatkowego, w którym zaliczki te miały być płacone, był inny niż wskazany dla przedawnienia zobowiązania podatkowego i z uwagi na określony w art. 25 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – termin płatności zaliczek w tym zaliczki grudniowej, upływał rok wcześniej niż czas, w którym mogła zostać wydana decyzja określająca zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób prawnych, na poczet którego zaliczki miały być zapłacone.

6. Z poruszonym już wyżej problemem nadpłaty wiązał się również wyrok sygn. akt I SA/Kr 538/08.

W zaskarżonej decyzji organy odmówiły skarżącemu prawa do oprocentowania stwierdzonej decyzją organu podatkowego nadpłaty w zryczałtowanym podatku dochodowym od przychodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości. Organy podatkowe obu instancji uznały, że skarżącemu nie przysługują oprocentowanie nadpłaty bowiem bezspornym jest, że decyzja organu podatkowego I instancji stwierdzająca nadpłatę została wydana w dniu 11 sierpnia 2004r., a w dniu 13 sierpnia 2004r. skarżącemu zwrócono ustaloną kwotę nadpłaty, a więc w terminie 30 dni, o którym mowa w art. 77 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej.

Wedle Sądu użyte w art. 77 § 1 pkt 2, art. 78 § 3 pkt 3 lit. a i b Ordynacji podatkowej sformułowanie „wydanie decyzji stwierdzającej nadpłatę lub określającej wysokość nadpłaty” należy rozumieć jako wydanie decyzji stwierdzającej nadpłatę w prawidłowej wysokości (określającej wysokość nadpłaty w prawidłowej wysokości). Skoro decyzja stwierdzająca nadpłatę w prawidłowej wysokości została wydana po upływie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty, to należało

zastosować art. 78 § 3 pkt 3 lit. b Ordynacji podatkowej, który nakazuje w takim przypadku naliczenie oprocentowania od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem (deklaracją). Opóźnienie w wydaniu decyzji w sprawie nadpłaty w prawidłowej wysokości spowodowane było ewidentnymi, błędnymi wyliczeniami organu I instancji, zatem w tym przypadku nie wystąpiła negatywna przesłanka naliczenia oprocentowania w postaci przyczynienia się podatnika do opóźnienia w wydaniu decyzji stwierdzającej nadpłatę (określającą nadpłatę) w prawidłowej wysokości.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

Na uwagę zasługuje wyrok w sprawie I SA/Kr 882/07, w którym wyrażono pogląd, że „podmiot gospodarczy wykonujący dostawę sprzętu komputerowego zgodnie z zamówieniem jednostki samorządu terytorialnego placówce oświatowej, której założycielem, prowadzącym oraz nadzorującym organem jest prezydent miasta, ma prawo zastosować stawkę podatku VAT w wysokości 0%, przewidzianą w art. 83 ust 1 pkt 26 ustawy o VAT, gdy zamówienie dotyczy tej placówki jako jednostki organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego jako statio municipii.

Wedle ustalonego stanu faktycznego dostawa sprzętu dokonana została przez skarżącego na podstawie zawartej przez niego z Prezydentem Nowego Sącza, reprezentującym miasto Nowy Sącz w wyniku rozstrzygniętego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sprawie dostawy sprzętu komputerowego służącego edukacji w ramach Programu Phare 2003 „Promocja zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich – projekt regionalny – wsparcie na modernizację oferty edukacyjnej Zespołu Szkół Ekonomicznych w Nowym Sączu”. Nabywcą dostarczonego sprzętu był Urząd Miasta Nowego Sącza, zaś jako odbiorca wskazany został Zespół Szkół Ekonomicznych im. Oskara Langego w Nowym Sączu, co potwierdza także wystawiona w dniu 31 sierpnia 2006 roku przez skarżącego faktura VAT.

Organ podatkowy uznał, że sprzedaż ta winna być opodatkowana podatkiem VAT według stawki 22%, gdyż stawka 0% dotyczy tylko dostaw sprzętu komputerowego dla między innymi placówek oświatowych. Natomiast dostawa sprzętu dokonana przez skarżącego na rzecz Urzędu Miasta Nowy Sącz mimo, iż sprzęt ten został następnie nieodpłatnie przekazany placówce oświatowej nie może

korzystać z ulgowego opodatkowania podatkiem VAT w oparciu o wyżej wskazany przepis.

W ocenie Sądu, wykładnia przepisu art. 83 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT nie powinna w żadnym wypadku prowadzić do wniosku, iż dostawa sprzętu komputerowego dla placówek oświatowych (w przypadkach warunkujących zastosowanie stawki 0%) może nastąpić wyłącznie bezpośrednio dla placówek oświatowych, czy też za pośrednictwem organizacji humanitarnych, charytatywnych lub edukacyjnych poprzez nieodpłatne przekazanie tego sprzętu placówkom oświatowym. Ze znajdującego się w lit. a cytowanego przepisu sformułowania: „dla placówek oświatowych” należy wyprowadzić wniosek, iż opodatkowaniu podatkiem VAT w wysokości 0% powinna podlegać dostawa sprzętu komputerowego dla placówek oświatowych dokonana tak w sposób bezpośredni (wskutek realizacji złożonego przez samą placówkę oświatową zamówienia), jak i pośredni, tu: poprzez organ nadzorujący daną placówkę oświatową (miasto Nowy Sącz). Decydujące znaczenie powinien mieć cel dokonanej dostawy tzn. winna być ona dokonana na rzecz placówki oświatowej. Nabywca nie musi być natomiast placówką oświatową, wystarczy że taką placówkę prowadzi. Zapis art. 83 ust. 1 pkt 26 nie może być uznany za przypadkowy, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę, że placówki oświatowe nie zawsze mają osobowość prawną, a w związku z tym nie są stroną transakcji, choć sprzęt jest dla nich przeznaczony.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

W sprawie o sygn. I SA/Kr 117/07 zapadłym w wyniku rozpoznania skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w przedmiocie interpretacji przepisów prawa podatkowego istota sporu sprowadzała się do oceny zasadności zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów w podatku dochodowym od osób prawnych wydatku poniesionego przez podatnika w 2006 roku na ustanowienie służebności przechodu, przejazdu i przeprowadzenia mediów na rzecz użytkownika wieczystego gruntu zbytego przez podatnika w 2005 roku, a zatem do interpretacji przepisu art. 15 ust 1 i 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych /Dz. U. z 1993r nr 106 poz. 482 ze zm./.

Zdaniem Sądu, organy podatkowe prawidłowo uznały, iż związek przyczynowy pomiędzy wydatkiem na ustanowienie służebności a przychodem uzyskanym ze

zbycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, na rzecz której tą służebność ustanowiono, ostatecznie nie zaistniał.

Podatnik w istocie przyjął na siebie zobowiązanie do ustanowienia na własny koszt przedmiotowej służebności, jednakże zobowiązanie to podjął wobec Spółki Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Krakowie, z którą uprzednio łączyła podatnika umowa przedwstępna zobowiązująca do przeniesienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Ostatecznie do przeniesienia prawa na rzecz tego podmiotu nie doszło a umowy przedwstępne z 30 października 2004 roku zostały rozwiązane.

W akcie notarialnym z dnia 6 lipca 2005 roku, mocą którego zbyto prawo użytkowania wieczystego na rzecz innego podmiotu, podatnik jako zbywca nie czynił żadnych dodatkowych zobowiązań na rzecz nabywcy prawa a wskazany w kontrakcie przychód został określony kwotowo, bez odniesienia do jakichkolwiek warunków. Nie uzasadnionym jest więc twierdzenie podatnika, że fakt osiągnięcia przychodu w lipcu 2005 roku oraz jego wysokość uzależniona była od poniesienia w przyszłości wydatku na ustanowienie służebności. Zdaniem Sądu, skoro zobowiązanie to zostało poczynione wobec innego podmiotu niż nabywca prawa do nieruchomości, wydatek na jego realizację nie może być uznany za mający związek i poczyniony w celu osiągnięcia przychodu w rozumieniu art. 15 ust 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych bez względu na powiązania kapitałowe pomiędzy rzeczywistym nabywcą, a tym, który zamiaru nabycia nie zrealizował.

PODATEK OD SPADKÓW O DAROWIZN

Na j tle ustawy o podatku od spadków i darowizn rozpoznawane były sprawy dotyczące przywrócenia terminu do zgłoszenia o nabyciu spadku przez zstępnych spadkodawcy.

Przykładem jest sprawa o sygn. **I SA/Kr 772/08**, w której rozstrzygano skargę na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej o odmowie wszczęcia postępowania o przywrócenie terminu do złożenia zgłoszenia o nabycia spadku przez zstępnych spadkodawcy.

Zdaniem Sądu organy podatkowe prawidłowo przyjęły, iż termin złożenia zgłoszenia SD-Z1 ma charakter materialny. Zgodnie z bowiem z treścią art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn Dz. U. 2004 r.

nr 142 poz. 1514 ze zm. /zwanej dalej u.p.s.d./ zwolnieniu od podatku od spadków i darowizn podlega nabycie w drodze dziedziczenia własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę, jeżeli zgłoszą to nabycie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku.

Złożenie zgłoszenia SD-Z1 w terminie wskazanym w art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d. jest warunkiem skorzystania ze zwolnienia. Zwolnienie podatkowe jest instytucją prawa materialnego. Przepisy określające warunki zwolnienia, stanowiące element tej instytucji, także są zatem przepisami prawa materialnego. Niespełnienie warunku terminowego złożenia zgłoszenia SD-Z1 ma ten skutek, że zwolnienie podatnikowi nie przysługuje. Jest to więc skutek, który powstaje w sferze materialnoprawnej podatnika.

Terminy prawa materialnego są terminami nieprzywracalnymi, nie może być więc prowadzone postępowanie w celu zbadania istnienia okoliczności uzasadniających przywrócenie tego rodzaju terminu. Postępowanie takie jest bezprzedmiotowe.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

W sprawie **I SA/Kr 970/08** wedle przedstawionego we wniosku o interpretację prawa podatkowego stanu faktycznego potwierdzonego dołączoną do wniosku umową spółki komandytowej wynikało, że skarżąca jest komplementariuszem w spółce komandytowej z 10 % udziałem w zyskach i stratach. Ponadto na podstawie § 15 umowy spółki z tytułu prowadzenia spraw spółki otrzymuje zwrot wydatków i wynagrodzenie miesięczne. Kwota wypłaconego wynagrodzenia wliczana jest w koszty działalności spółki.

Spór dotyczył zakwalifikowania otrzymywanego wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki do jednego ze źródeł przychodów wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz sposobu rozliczenia tego wynagrodzenia jako kosztu uzyskania przychodu dla niej i pozostałych

wspólników.

Rozstrzygając spór w tej sprawie sformułował następujące tezy:

1. Między komplementariuszem, a spółką nie został nawiązany odrębny stosunek zobowiązaniowy (umowa) rodzaju; umowa o dzieło, umowa zlecenia bądź inna umowa o podobnym charakterze zobowiązujący go do świadczenia usług w postaci prowadzenia spraw spółki za wynagrodzeniem, zatem przychody (wynagrodzenie) z tytułu prowadzenia spraw spółki nie mogą być zakwalifikowane do przychodów, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Prowadzenie spraw spółki komandytowej przez komplementariusza nie można również w żadnym wypadku utożsamiać z zarządzaniem przedsiębiorstwem, usługami menedżerskimi lub innymi o podobnym charakterze. W związku z tym wynagrodzenie otrzymywane nie mieści się także w dyspozycji art. 13 pkt 9 ustawy.

2. Przychód z tytułu udziału w spółce nie może być jednocześnie kosztem działalności tej spółki. Skoro sporne wynagrodzenie zgodnie z umową jest kosztem spółki, nie może być uznane za przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f.

3. Wynagrodzenie za prowadzenie spraw spółki jest przychodem z innego źródła opisanego w art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.o.f. oraz w art. 20 ust. 1 u.p.d.o.f., który nie zawiera zamkniętego katalogu „przychodów z innych źródeł”.

4. Stosownie do art. 8 u.p.d.o.f. przychody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną u każdego podatnika określa się proporcjonalnie do jego prawa w udziale w zysku. Zatem z zachowaniem tej samej proporcji powinny być określone (podzielone) koszty uzyskania przychodów na poszczególnych wspólników. Wynagrodzenie, które jest przychodem jednego ze wspólników, dla pozostałych wspólników, będzie kosztem uzyskania przychodów w proporcji do ich udziałów w zyskach określonych w umowie spółki.

W sprawie **I SA/Kr 1181/07** Sąd wyraził pogląd, iż:

1. Osoba fizyczna będąca akcjonariuszem w spółce komandytowo – akcyjnej, otrzymując dywidendę, uzyskuje przychody z kapitałów pieniężnych zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2000r. Nr 14 poz. 176 ze zmianami), przy czym obowiązek podatkowy powstaje z momentem wypłacenia dywidendy, podstawą opodatkowania jest kwota wypłacanej dywidendy,

a opodatkowanie następuje zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych tj. poprzez pobranie ryczałtowego 19% podatku.

2. Akcjonariusz w spółce komandytowo - akcyjnej nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nie jest więc zobowiązany do opłacania zaliczek na podatek dochodowy w trakcie roku podatkowego na zasadach określonych w art. 14 w zw. z art. 44 ust. 1 tejże ustawy.

ZAGADNIENIA PROCEDURALNE

W sprawie I SA/Kr 153/07 Sąd wyraził pogląd, iż postanowienie Sądu o wstrzymaniu wykonania decyzji wydane w trybie art. 61§3 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi powoduje zawieszenie z urzędu toczącego się postępowania egzekucyjnego, a to zgodnie z art. 56 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r., nr 229, poz. 1954 ze zm.). Podjęte do czasu wydania tego postanowienia czynności egzekucyjne pozostają w mocy. Postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji jest orzeczeniem, które z datą wydania skutkuje wstrzymaniem czynności egzekucyjnych, nie zaś pozbawieniem wymagalności obowiązku. Stąd też skutkiem wydania postanowienia o wstrzymaniu wykonania decyzji może być tylko zawieszenie postępowania egzekucyjnego, a zatem jedynie czasowe - do momentu wydania wyroku przez WSA - zaniechanie czynności egzekucyjnych.”

Wydział II

PRAWO BUDOWLANE

1. Ciekawe zagadnienie pojawiło się na tle tematyki związanej z prawem budowlanym i uzyskaniem pozwolenia na budowę (symbol spraw 6010). W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1138/07 (wyrok nieprawomocny) Sąd stwierdził, iż stosownie do art. 33 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane - pozwolenie na budowę musi dotyczyć całego zamierzenia budowlanego. Musi ono zatem obejmować całość

zamierzenia budowlanego w tym jego części składowe i to w takiej postaci, by budynek mógł być użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem. Przyłącza mediów muszą również stanowić część zamierzenia budowlanego, zaś wyodrębnienie ich w celu uzyskania osobnego zatwierdzenia projektu budowlanego i pozwolenia na budowę stoi w sprzeczności z przytoczonym art. 33 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane. Wydanie zatem pozwolenia na budowę na podstawie wniosku, obejmującego jedynie część nie mogącą prawidłowo funkcjonować samodzielnie – zamierzenia budowlanego stanowi naruszenie prawa materialnego, ewidentnie mające wpływ na wynik kontrolowanej sprawy. Odmiennie jedynie należy ocenić sytuację, gdy istnieje już uprzednio wybudowany obiekt budowlany, co do którego zachodzi potrzeba budowy przyłączy.

Podobnym problemem zajmował się Sąd w sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 125/08** (wyrok nieprawomocny). Stwierdził Sąd, iż zgodnie z art. 33 ust.1 ustawy Prawo budowlane z 1994 r., pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. Wyjątki od tej zasady określa zdanie 2 co dopiero cytowanego przepisu, I tak w myśl tego przepisu jedynie w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego budowę więcej niż jednego obiektu, możliwe jest "etapowanie" procesu budowlanego. Roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę. Roboty budowlane to m.in. budowa obiektu budowlanego (art. 3 pkt. 7 Prawa budowlanego z 1994r.). Obiekt budowlany to m.in. budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi (art. 3 pkt. 1 lit.a Prawa budowlanego z 1994 r.). W przedmiotowej sprawie zatwierdzono projekt budowlany i udzielono inwestorom pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami w części parteru i podziemnym garażem z wewnętrznymi instalacjami wod.-kan., c.o. elektryczną, wentylacji mechanicznej wraz z infrastrukturą techniczną i drogową. Nie budziło jednak wątpliwości Sądu, że obiekt wybudowany na podstawie takiego pozwolenia na budowę nie mógłby funkcjonować, bowiem pozwolenie dotyczyło tylko instalacji wewnętrznych, pomijając kwestie przyłączy. Tymczasem organ II instancji w uzasadnieniu swej decyzji stwierdził, że decyzja organu I instancji nie obejmuje pozwolenia na budowę przyłączy ciepłego (innymi zewnętrznymi instalacjami, czy przyłączami się nie zajmuje), bo zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 20 oraz art. 30 ust. 1 pkt Prawa budowlanego z 1994 r. budowa między innymi przyłączy ciepłych, nie wymaga pozwolenia na budowę, a jedynie zgłoszenia. Jeżeli tak, to powstało pytanie, czy można przyjąć, że budynek bez

instalacji zewnętrznych (przyłączy) mógłby funkcjonować jako mieszkalny wielorodzinny z usługami. W konsekwencji stwierdzono, iż pozwolenie na budowę w przedmiotowej sprawie nie dotyczyło całego zamierzenia budowlanego, a takie winno być na podstawie art. 33 ust. 1 Prawa budowlanego.

2. Sąd rozpoznając sprawę II SA/Kr 125//08 zajął się także zagadnieniem kwestii posiadania przez inwestora prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Sąd w składzie orzekającym nie podzielił poglądu, że obowiązek wykazania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane dotyczy tylko terenu budowy, tj. przestrzeni, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy (art. 3 pkt 10 Prawa budowlanego z 1994 r.). Ustawodawca wyraźnie bowiem określił, że inwestor ma wykazać prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, a więc wyraźnie określił, że chodzi o nieruchomość mającą określone atrybuty. Gdyby nie chciał zwracać na to uwagi, powiedziałby, że inwestor ma wykazać prawo do dysponowania nieruchomością lub terenem budowy. Użycie przez ustawodawcę kwantyfikatora "na cele budowlane" świadczy zdaniem Sądu o tym, że ustawodawcy chodziło o taką nieruchomość która bez dalszych czynności pozwoli na wzniesienie obiektu który będzie nadawał się do użytkowania. Jeżeli inwestor nie dysponuje nieruchomością na której będzie mógł zrealizować całe zamierzenie budowlane - to oznacza to, że nie dysponuje nieruchomością na cele budowlane, a jego oświadczenie w tym zakresie - jako nie odpowiadające rzeczywistości - nie może otworzyć mu drogi do uzyskania pozwolenia na budowę.

3. Przedmiotem sprawy o sygn. II SA/Kr 884/05 (wyrok prawomocny) było przeniesienie pozwolenia na budowę na rzecz innego podmiotu. Sąd uchylając zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją organu zwrócił uwagę, iż organ administracyjny rozstrzygający sprawę o przeniesienia pozwolenia na budowę nie jest uprawniony do badania istnienia przesłanek wydania pozwolenia na budowę, zobowiązany jest jedynie do badania warunków zawartych w samym pozwoleniu oraz badaniu przesłanek określonych w art. 40 ust. 1 prawa budowlanego. Przy przenoszeniu decyzji o pozwoleniu na budowę na rzecz innego podmiotu nie jest wymagane, aby ten posiadał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (...), nawet gdyby taka była wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym. Spełnienie tego obowiązku było wymagane przy wydaniu decyzji o pozwoleniu na budowę, która jest teraz przenoszona na rzecz innego podmiotu. Sąd zaakcentował, iż decyzja wydana na podstawie art. 40 ust.1 jest decyzją związaną, a więc organ, który wydał pozwolenie na budowę jest zobowiązany do jej przeniesienia na rzecz innego podmiotu o ile tylko zostały spełnione wskazane w tym przepisie przesłanki. W konsekwencji organ administracyjny nie może odmówić przeniesienia decyzji o pozwoleniu na budowę, jeżeli tylko wnioskodawca przyjmuje wszystkie warunki zawarte w decyzji o pozwoleniu na budowę i złoży oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, a osoba uprawniona z decyzji będącej przedmiotem przeniesienia wyrazi zgodę na przeniesienie uprawnień wynikających z tej decyzji na inny podmiot.

4. Wyrokiem z dnia 31 października 2008 r. sygn. akt **II SA/Kr 797/08** (wyrok nieprawomocny) w przedmiocie sprzeciwu do zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Wojewody Małopolskiego oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. W uzasadnieniu stwierdzono, iż zamierzone przez inwestorów prace związane ze zmianą sposobu użytkowania przedmiotowego lokalu mieszkalnego dotyczyć miały wewnętrznej instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej oraz elektrycznej. Zważywszy, że instalacje wewnętrzne stanowią część obiektu budowlanego ich rozbudowa nie podlega samodzielnej kwalifikacji i ex definitione nie jest rozbudową tego obiektu lub jego części. Rozbudowę instalacji wewnętrznych obiektu budowlanego należy postrzegać i kwalifikować jako element zmiany tegoż obiektu budowlanego, który w zależności od charakteru zakresu prac może prowadzić do jego przebudowy w rozumieniu art. 3 pkt 7a Prawa budowlanego. O ile w wyniku takich prac nie dochodzi jednak do zmiany parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji - nie stanowią one robót budowlanych, o których mowa w art. 3 pkt oraz art. 28 - 30 Prawa budowlanego i nie podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia na budowę, albo ich zgłoszenia.

5. W sprawach **II SA/ Kr 1098/08** (wyrok nieprawomocny) i **II SA/Kr 704/08** (wyrok prawomocny) problem dotyczył prawidłowości zakwalifikowania wzniesionego

obiekty jako muru oporowego, bądź jako ogrodzenia (względnie innego obiektu). W obu sprawach Sąd stwierdził, że kluczowym w takiej sprawie ustaleniem jest określenie funkcji jaka ma spełniać obiekt. Mur oporowy należy do konstrukcji oporowych zaliczanych do budowli przepisem art. 3 pkt 3 Prawa budowlanego (por. wyrok NSA z dnia 22 listopada 2001 r. sygn. akt II SA/Ka 416/00 niepubl. wyrok NSA z dnia 19 września 2001 r., sygn. akt II SA/Ka 2293/99 niepubl.). Celem muru oporowego jest zabezpieczanie danego terenu przed oddziaływaniem mas ziemnych lub wodnych z innego terenu. Ogrodzenie zaś stanowi urządzenie budowlane związane z obiektem budowlanym, jeżeli zapewnia ono możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem (art. 3 pkt 9 Prawa budowlanego). Istotą ogrodzenia jest wykonanie go na granicy z działką sąsiednią, a tego warunku nie spełnił wybudowany przez inwestorów mur. Kwalifikacja muru oporowego jako ogrodzenia stanowi obejście przepisów i naruszenie art. 3 ust. 3 i art. 29 Prawa budowlanego (por. wyrok NSA z dnia 22 listopada 2001 r., sygn. akt II SA/Ka 416/00 niepubl.).

6. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 752/06** (wyrok nieprawomocny). Sąd podkreślił, iż przepis § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych stanowił (zgodnie z którym jeżeli na działce sąsiedniej bezpośrednio przy granicy istnieje budynek ze ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych albo wydano decyzję o pozwoleniu na budowę tak usytuowanego budynku, dopuszcza się sytuowanie ściany bez otworów okiennych lub drzwiowych bezpośrednio przy tej granicy, przylegającej do istniejącej ściany, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej), nie dopuszcza, aby ściana obiektu budowlanego istniejącego w granicy nie stykała się ze ścianą obiektu projektowanego na całej swojej powierzchni. Wykładnia językowa, systemowa i celowościowa tego przepisu prowadzą do odmiennych wniosków. Sąd stwierdził, iż przepis ust. 4 pkt 2 § 12 w/w rozporządzenia stanowi wyjątek, wyjątki zaś podlegają ścisłej wykładni.

7. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 489/07** (wyrok nieprawomocny) w przedmiocie odmowy wydania nakazu rozbiórki Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd stwierdził, iż organ odwoławczy nie dokonał podstawowej analizy co do trafności

braku zastosowania art. 37 Prawa budowlanego z 1974 r. W powołanym przepisie nie ma mowy o tym, że nie nakazuje się rozbiórki, jeżeli inwestor posiadał pozwolenie na budowę w okresie realizacji inwestycji, a po jej zakończeniu pozwolenie to zostało wyeliminowane z obrotu prawnego. Hipoteza art. 37 ust. 1 ww. ustawy wskazuje, że chodzi o obiekty budowlane wybudowane niezgodnie z przepisami obowiązującymi w okresie budowy. Niezgodność z przepisami, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo budowlane mogła dotyczyć tak braku uzyskania przez inwestora pozwolenia na budowę, jak również realizacji inwestycji na podstawie pozwolenia na budowę, ale z naruszeniem innych przepisów. Sąd zaakcentował, iż nie można identycznie traktować inwestora który wybudował dany obiekt bez pozwolenia na budowę (czym oczywiście naruszył przepisy) jak i tego inwestora, który wybudował obiekt budowlany na podstawie pozwolenia na budowę, które to pozwolenie zostało wyeliminowane z obrotu prawnego po zakończeniu inwestycji. W tej drugiej sytuacji nie można orzec o nakazie rozbiórki tylko dlatego, że inwestor "później" utracił pozwolenie na budowę. W takim przypadku należy w pierwszej kolejności umożliwić inwestorowi uzyskanie pozwolenia na użytkowanie, które to pozwolenie dopiero wówczas zostanie udzielone, jeżeli nie zachodzą przesłanki z art. 37 Prawa budowlanego z 1974 r., a więc tylko wtedy, gdy tak zrealizowana inwestycja nie naruszyła żadnych przepisów, do których odnosi się art. 37 ust. 1 pkt 1, 2 i ust. ww. ustawy (art. 40 Prawa budowlanego z 1974 r.). W przypadku zaś, gdy nie da się dostosować danego obiektu do obowiązujących przepisów, wówczas orzeka się o jego rozbiórce (w całości lub części).

8. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 1138/07** Sąd uznał, iż w sprawach prowadzonych przez organy architektoniczno – budowlane wspólnota mieszkaniowa będzie posiadała przymiot strony postępowania, o ile nieruchomość wspólna znajdzie się w obszarze oddziaływania projektowanego obiektu budowlanego. Sąd również uznał, iż uprawnienia wspólnoty mieszkaniowej i poszczególnych właścicieli nie są wobec siebie konkurencyjne, zaś właściciel odrębnego lokalu ma status strony w sprawach dotyczących tego lokalu i może występować w sprawie, w której stroną jest również wspólnota. Oznacza to, że stronami w postępowaniu o zatwierdzenie projektu budowlanego i wydania pozwolenia na budowę mogą być, oprócz wspólnoty

mieszkaniowej zarządzającej nieruchomością wspólną, będący członkami tej wspólnoty właściciele wyodrębnionych lokali (nieruchomości lokalowych), o ile należące do nich lokale znajdują się w obszarze oddziaływania obiektu projektowanego, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ustawy prawo budowlane.

NIERUCHOMOŚCI

1. Na gruncie spraw związanych z **wywłaszczeniem nieruchomości** (symbol spraw 618) wiele rozważań składów sędziowskich dotyczyło tematyki zwrotu wywłaszczonej nieruchomości w kontekście przepisów art. 136 ust 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami w związku z art. 229 tejże ustawy. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 850/08** (wyrok nieprawomocny) Sąd stwierdził, iż poza zakresem postępowania dowodowego w sprawie pozostawało ustalenie, czy na wywłaszczonych nieruchomościach został zrealizowany cel, dla którego zostały wywłaszczone. Organ rozpatrujący wniosek o zwrot wywłaszczonej nieruchomości zobowiązany jest bowiem w pierwszej kolejności do wykluczenia negatywnej przesłanki opisanej w przepisie art. 229 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jeżeli przed dniem 1 stycznia 1998r. rozporządzono wywłączoną nieruchomością w sposób określony w art. 229 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami i fakt ten został ujawniony w księdze wieczystej, to roszczenie o zwrot tej nieruchomości nie przysługuje, choćby spełnione były przesłanki do zwrotu wynikające z art. 136 w związku z art. 137 ustawy. Konsekwencją takiego stanowiska jest - w przypadku stwierdzenia przesłanek wskazanych w art. 229 cyt. ustawy - pozostawienie kwestii dotyczących pozytywnych przesłanek zwrotu nieruchomości poza zakresem niezbędnych ustaleń faktycznych w sprawie.

Podobnie w sprawie o sygn. akt **II SA /Kr 520/07** (wyrok prawomocny) Sąd stwierdził, iż przepis art. 229 u.g.n. zamieszczony jest w dziale VII, zatytułowanym „Przepisy przejściowe, zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe”. Jest to przepis przejściowy o charakterze intertemporalnym. Z samej istoty tego typu przepisów wynika, iż punktem ich odniesienia jest dotychczasowy stan prawny oraz ukształtowane na jego podstawie stosunki prawne trwające w momencie wejścia w życie nowych przepisów (por. uchwała 5 sędziów NSA z 25.10.1999 r.OPK 26/99, ONSA 2000/1/11). Celem zatem art. 299 cyt. ustawy było usankcjonowanie stanu

prawnego powstałego przed wejściem w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami w wyniku sprzedaży wyłączonej nieruchomości lub oddania jej w użytkowanie wieczyste, jeżeli prawa nabywcy zostały ujawnione w księdze wieczystej. Oznacza to, że jeżeli przed 1 stycznia 1998 r. tj. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami rozporządzono wyłączonej nieruchomości w sposób określony w art. 229 ustawy i fakt ten został ujawniony w księdze wieczystej, to roszczenie o zwrot tej nieruchomości nie przysługuje byłemu właścicielowi – następcy prawnemu – choćby spełnione zostały przesłanki tegoż zwrotu wynikające z art. 136 w zw. z art. 137 ustawy. Przyjęcie zaś odmiennej wykładni art. 229 u.g.n. i ograniczenie stosowania przepisu jedynie do roszczeń powstałych na gruncie ustawy o gospodarce nieruchomościami bądź do sytuacji, gdy nieruchomość stała się zbędna na cel wyłączenia, nie dałoby się pogodzić z ratio legis tego przepisu.

W nawiązaniu do tej tematyki – w sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 512/08** (wyrok prawomocny) Sąd stwierdził, iż w sytuacji gdy przepis art. 229 u.g.n. znajduje zastosowanie – organ zobowiązany jest do wydania decyzji o odmowie zwrotu wyłączonej nieruchomości. Zawarte bowiem w art. 229 u.g.n. wyłączenia możliwości dochodzenia roszczenia stanowią negatywne przesłanki zwrotu nieruchomości, których zaistnienie powinno prowadzić do odmowy zwrotu wyłączonej nieruchomości, a nie do umorzenia postępowania.

Odmowa zwrotu nieruchomości była również przedmiotem sprawy o sygn. **II SA/Kr 180/08** (wyrok nieprawomocny). Wątpliwości Sądu, skutkujące w konsekwencji uchyleniem zaskarżonej decyzji Wojewody Małopolskiego i poprzedzającej ją decyzji organu I instancji związane były z prawidłowością oceny prawnej i zastosowaniem przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami. Sąd dopatrywał się w tej sprawie naruszenia przepisu art. 216 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 136 ust.3 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z przepisem art. 136 ust. 3 cyt. ustawy poprzedni właściciel lub jego spadkobierca mogą żądać zwrotu wyłączonej nieruchomości lub jej części, jeżeli, stosownie do przepisu art. 137, stała się zbędna na cel określony w decyzji o wyłączeniu. Wprowadzony ustawą z dnia 28.11.2003r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U z 2004 r. nr 141 późn. 1492), z dniem 22.09.2004 r. przepis art. 216 ust. 2 pkt 3 ustawy o gospodarce

nieruchomościami zawiera istotne rozszerzenie zakresu przedmiotowego stosowania normy z art. 136 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Treścią tego przepisu jest nakaz odpowiedniego stosowania przepisów całego rozdziału 6 działu III ustawy o gospodarce nieruchomościami (także jej przepisu art. 136) do nieruchomości nabytych na rzecz Skarbu Państwa na podstawie (między innymi) ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, z późn. zm.). Należy stwierdzić, iż sformułowanie przepisu art. 216 cyt. ustawy pozwala na przyjęcie, iż nakazuje on odpowiednie stosowanie przepisów określających warunki zwrotu wywłaszczonych nieruchomości zawarte w rozdziale 6 dziale III ustawy o gospodarce nieruchomościami do nieruchomości nabytych przez Skarb Państwa na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, bez względu na to który tryb nabycia nieruchomości spośród przewidzianych tą ustawą miał miejsce. Także więc w razie nabycia nieruchomości na mocy tej ustawy w drodze umowy cywilnoprawnej odesłanie wynikające z brzmienia art. 216 ustawy o gospodarce nieruchomościami uznać należy za obowiązujące. Konstatacja taka jest zdaniem sądu w pełni uprawniona literalnym brzmieniem przepisu art. 216 ustawy o gospodarce nieruchomościami obejmującym odesłanie prawne relewantne dla wszystkich przypadków nabycia własności na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, bez dalszego różnicowania ocen prawnych w zależności od podstaw tego nabycia tą ustawą przewidzianych. W tym stanie rzeczy kwalifikacja prawna dokonana przez organy w postępowaniu administracyjnym, a sprowadzająca się do uznania, iż nieruchomość nabyta przez Skarb Państwa w drodze umowy cywilnoprawnej w związku z przepisami ustawy z 29 kwietnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, nie może być traktowana jako nieruchomość wywłaszczona w rozumieniu art. 136 ust. 3 u.g.n. jest błędna, a jej przyjęcie stanowi naruszenie prawa mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd zaakcentował, iż po zmianie brzmienia art. 216 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 261 poz. 2603 z 2004 r. t.j. ze zm.) - poprzez dodanie z dniem 22.09.2004 r. ust. 2 pkt 3 - możliwe jest wnoszenie o zwrot nieruchomości w trybie art.136 i art.137 cyt. ustawy również wtedy, gdy nabycie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa nastąpiło na podstawie umowy sprzedaży zawartej w warunkach rozdziału 6 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30,

poz. 127 z późn. zm.).

2. W sprawie o sygn. II SA/Kr 871/08 (nieprawomocny) dotyczącej odmowy wznowienia postępowania w sprawie zatwierdzenia podziału nieruchomości Sąd stwierdził, że stronami tego postępowania będą wyłącznie właściciele, współwłaściciele lub użytkownicy wieczystości mających ulec podziałowi nieruchomości. Ich interes prawny do bycia stroną jest nierozzerwalnie związany z prawem rzeczowym do tych nieruchomości, a każda zmiana po stronie władającego wpływać będzie na krąg podmiotów uprawnionych do bycia stroną postępowania. Te podmioty również, jako strony postępowania podziałowego, mogą żądać wszczęcia postępowania w przedmiocie wznowienia decyzji podziałowej i uczestniczyć w tym postępowaniu. Ponadto nie ulega wątpliwości, iż w postępowaniu wpadkowym, opiniującym, o którym mowa w art. 93 ustawy o gospodarce nieruchomościami biorąc udział w charakterze stron te same osoby, co w postępowaniu głównym - podziałowym. Skoro zatem skarżącej nie przysługiwał przymiot strony w postępowaniu głównym - w sprawie zatwierdzenia projektu podziału przedmiotowej nieruchomości, to tym samym nie może być uznana za stronę w postępowaniu "wpadkowym"- opiniującym.

3. Na gruncie spraw związanych z przekształcaniem użytkownika wieczystego w prawo własności (symbol spraw 6074) pojawiły się wątpliwości dotyczące charakteru decyzji ustalającej dodatkową opłatę roczną z tytułu użytkownika nieruchomości. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 677/08 (wyrok nieprawomocny) Sąd stwierdził, iż to, że zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami opłata taka „może być ustalona” nie oznacza, że decyzja organu w tej mierze ma charakter uznaniowy. Z analizy przepisów art. 33 ust. 3, art. 63 ust. 1 i 2, art. 64 oraz art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) wynika bowiem, że „uznanie” organu dotyczyć może wyłącznie kwestii dokonania wyboru: czy w sytuacji, gdy użytkownik wieczysty nie zabudował nieruchomości w ustalonym terminie organ wystąpi o rozwiązanie umowy użytkownika wieczystego, czy też ustalać będzie dodatkowe opłaty roczne, których celem jest zdyscyplinowanie użytkownika wieczystego do wywiązywania się z zawartej umowy. Sąd stwierdził, iż decyzja o ustaleniu dodatkowych opłat rocznych ma charakter decyzji fakultatywnej a nie uznaniowej. Tym samym sąd nie podzielił

poglądu zaprezentowanego w uzasadnieniu wyroku NSA z dnia 23 grudnia 2005 r. sygn. akt I OSK 623/06, że „ustalenie dodatkowych opłat ma charakter uznaniowy i może nastąpić w przypadku niedotrzymania terminów zagospodarowania nieruchomości” oraz, że „charakter uznaniowy decyzji w przedmiocie opłat dodatkowych zobowiązuje jednak organ do wyczerpującego wyjaśnienia powodów jej podjęcia”.

Rozpoznając sprawę, Sąd stwierdził ponadto, iż dodatkowa kara roczna nie jest karą za zawinione zaniechanie, lecz stanowi konsekwencję obiektywnie stwierdzonego faktu bezskutecznego upływu terminu do zagospodarowania nieruchomości, z którą to konsekwencją użytkownik wieczysty winien się liczyć. Konsekwencją zaś faktu, iż w ustalonym ostatecznie terminie zagospodarowanie nieruchomości nie nastąpiło, jest wymierzenie opłaty dodatkowej. Sąd wskazał, że na tle spraw, w których organ po raz pierwszy wymierza dodatkową opłatę po upływie znacznego nawet czasu od bezskutecznego upływu ustalonego terminu może powstać problem, czy należy przyjąć wartość nieruchomości z dnia powstania potencjalnej możliwości ustalenia dodatkowej opłaty, czyli na dzień w którym w ogóle powstaje obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat rocznych (wg. art. 64 ust. 1 – 1 stycznia roku następującego po bezskutecznym upływie terminów zagospodarowania nieruchomości gruntowej ustalonych w umowie lub decyzji) czy też wartość nieruchomości z chwili ustalenia dodatkowej opłaty (aktualną). Wykluczył przy tym Sąd takie rozumienie przepisu, zgodnie z którym podstawą obliczenia opłaty dodatkowej byłaby wartość nieruchomości z chwili ustalenia pierwszej opłaty rocznej. Pierwsza opłata, regulowana w art. 71 u.g.n. jest bowiem instytucją odrębną od opłaty dodatkowej i nie ma żadnych podstaw aby z „pierwszą opłatą„ utożsamiana była dodatkowa opłata za pierwszy rok po bezskutecznym upływie terminu jej zagospodarowania”.

Stwierdził Sąd również, że ustalenie dodatkowych opłat rocznych „za pierwszy rok” i ewentualnie za lata kolejne nie może nastąpić w drodze jednej decyzji. Pierwsza decyzja wydana w sprawie ustalenia dodatkowych opłat rocznych obejmuje bowiem dany rok, który nastąpił po bezskutecznym upływie terminu zabudowy nieruchomości i jest to opłata „za pierwszy rok”. Następna zaś decyzja może być wydana za kolejny rok, gdy spełnione zostaną przesłanki do wymierzenia opłaty.

PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 663/08** (wyrok prawomocny) Sąd wskazał, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego klasyfikowany jest w doktrynie jako usytuowany pomiędzy aktami normatywnymi i indywidualnymi aktami stosowania prawa, jest w dużej mierze zbiorem indywidualnych regulacji określającymi przeznaczenie poszczególnych działek, stanowi „akt indywidualny wielokrotnego stosowania”. Nie zmienia to faktu, że jest on aktem powszechnie obowiązującym. Złożony charakter miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sprawia, że w przypadku złożenia skargi dotyczącej planu należy w pierwszej kolejności ustalić przedmiot zaskarżania, którym niekoniecznie musi być cały plan miejscowy. Przedmiotem zaskarżania mogą być również wyodrębnione części planu stanowiące zbiór indywidualnych regulacji określających przeznaczenie niektórych tylko nieruchomości objętych ustaleniami planu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uwzględniający w szczególności wymagania ładu przestrzennego, jest aktem kształtującym sposób wykonywania prawa własności nieruchomości między innymi dlatego, że jego ustalenia są opracowane w oparciu o liczne uwarunkowania, uwzględniające zarówno prawo własności jak i potrzeby interesu publicznego. Jego ustalenie powoduje powstanie obowiązku po stronie organu administracyjnego wygaszenia decyzji o warunkach zabudowy, jeżeli dla danego terenu uchwalono plan miejscowy, którego ustalenia są inne niż w decyzji. Prawa nabyte są chronione przez ustawodawcę, bowiem wyżej opisana zasada jest wyłączona w sytuacji, gdy została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, która nie traci swojej ważności ze względu na ustalenia planu. Podmiot prawny dysponujący ważną decyzją o pozwoleniu na budowę korzysta ze wzmocnionej ochrony swoich praw od chwili wydania takiej decyzji przez organ I instancji. Wzmocniona ochrona prawna uzasadniona jest w takim wypadku nie tylko ze względu na ochronę prawa własności, praw dobrze nabytych, ale także z potrzeby stworzenia gwarancji ochrony pewności prawa i zaufania obywateli do działań państwa i administracji publicznej.

W sprawie o sygn. **II SA/Kr 1142/07** (wyrok prawomocny), w której wydano wyrok stwierdzający nieważność zaskarżonej uchwały Rady Miejskiej w O. z dnia 29 maja 2007 roku w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego Osiedli Południowych O. Sąd uznał, iż dokonywanie jakichkolwiek zmian w części opisowej lub graficznej uchwalonego planu zagospodarowania przestrzennego w stosunku do jego projektu wyłożonego do publicznego wglądu, poza przypadkami wskazanymi w art. 17 pkt 13 i art. 19 ustawy z dnia 27.03.2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 z późn. zm.), jest niedopuszczalne i stanowi istotne naruszenie trybu sporządzania planu w rozumieniu art. 28 cyt. ustawy. Przepis art. 17 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa w sposób ścisły kolejność podejmowanych przez organy działań w toku procedury planistycznej. Wskazana tam oraz w art. 19 cyt. ustawy procedura dopuszcza wprowadzenie zmian do wyłożonego do publicznego wglądu projektu planu tylko w dwóch przypadkach. Oznacza to, że jeżeli sytuacje takie nie zachodzą część opisowa i graficzna projektu planu wyłożonego do publicznego wglądu oraz tekst planu i mapa uchwalona przez radę gminy winny być tożsame. Organy planistyczne nie mogą zatem dokonywać, poza przypadkami wskazanymi w uchwale, żadnych zmian pomiędzy projektem planu wyłożonym do publicznego wglądu, a planem uchwalonym przez radę gminy, nawet jeżeli zmiany takie byłyby racjonalne, konieczne ze względów językowych itd. Zmiana treści lub rysunku projektu planu (zakres i rodzaj tych zmian) pozostawałyby poza wiedzą zainteresowanej społeczności lokalnej i poza jej kontrolą.

Z kolei w sprawie o sygn. **II SA/Kr 1349/06** (wyrok nieprawomocny) Sąd oddalając skargi na uchwałę Rady Miasta K. z dnia 21 czerwca 2008 r. w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Ujście Wilgi” podkreślił, że art. 64 ust. 3 Konstytucji RP, chroniąc prawo własności przewiduje jednak, że nie jest to prawo absolutne, ale że może być ono ograniczane droga ustawową. Jedną z takich ustaw, pozwalających na ograniczenie indywidualnego prawa własności dla realizacji interesu publicznego jest właśnie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz jej poprzedniczka - ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym. Plan zagospodarowania przestrzennego, będąc aktem prawa miejscowego opartym na przepisach jednej z tych ustaw może więc wprowadzać ograniczenia prawa własności i określając przeznaczenie poszczególnych nieruchomości stymulować sposób jego wykonywania. Organy planistyczne uchwalając plan nie naruszają więc norm ogólnych regulujących prawo własności, choć oczywiście ingerują w samo prawo

własności i w interesy prawne właścicieli. Ingerencja ta jest jednak dozwolona na gruncie obowiązujących przepisów, jeśli nie godzi w istotę prawa własności. Należy zauważyć, że prawo administracyjne, do którego należą regulacje dotyczące planowania przestrzennego jest prawem publicznym, które ze swojej istoty zawiera czynnik władztwa administracyjnego (państwowego), mogący wpływać na stosunki prawno- Prywatne. W obrębie tego prawa podlega ochronie interes indywidualny na równi z interesem publicznym a istnieją też rozwiązania, które interesowi publicznemu przyznają pierwszeństwo. W takich razach interes indywidualny doznaje ochrony przez różnego rodzaju rozwiązania prawne, najczęściej przewidujące instytucje odszkodowania.

2. W orzecznictwie Wydziału II duże wątpliwości zrodziły się na gruncie spraw związanych z opłatami związanymi ze wzrostem wartości nieruchomości (symbol spraw 6157), które doprowadziły w konsekwencji do przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego w tej kwestii. Mianowicie – na gruncie sprawy o sygn. II SA/Kr 778/07 (wyrok nieprawomocny) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne następującej treści: Czy przepis art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 ze zm.) w zakresie, w jakim wzrost wartości nieruchomości odnosi się do kryterium faktycznego jej wykorzystania w sytuacjach, kiedy przeznaczenie nieruchomości określone było w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym przed dniem 1 stycznia 1995r., który utracił moc z uwagi na upływ terminu określonego przepisem art. 87 ust. 3 tej ustawy – jest zgodny z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP? Wątpliwość wyrażona w pytaniu powstała na tle następującego stanu faktycznego: Skarżące były właścicielkami nieruchomości, która zgodnie z miejscowym planem uchwalonym 5 sierpnia 1993r. położona była na terenach oznaczonych symbolem ZMR przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową, jednorodzinną z usługami. Stosownie do przepisu art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan ten z dniem 31 grudnia 2003 r. utracił moc. Nowy miejscowy plan dla miejscowości, w której położona była nieruchomość skarżących, został uchwalony 2 lutego 2005 r. Wedle zapisów nowego planu, przedmiotowa nieruchomość położona jest na terenie MRJ

z podstawowym przeznaczeniem dla funkcji mieszkaniowej wraz z zabudowaniami gospodarczymi, hodowlanymi, produkcji rolniczej i funkcji usługowej. Stawka procentowa opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uchwalona została jako 20% wzrostu wartości nieruchomości. W niedługim czasie po uchwaleniu nowego planu miejscowego skarżące przenieśli własność tej nieruchomości na inną osobę. W konsekwencji, organ I instancji w oparciu o art. 36 ust. 4, art. 37 ust. 1 i 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalił dla skarżących jednorazową opłatę, podając, iż wzrost wartości nieruchomości obliczono jako różnicę między wartością nieruchomości określoną przy uwzględnieniu przeznaczenia terenu obowiązującego po uchwaleniu miejscowego planu, a jej wartością określoną na podstawie faktycznego sposobu wykorzystania nieruchomości przed jego uchwaleniem.

W omawianej sprawie organy przyjęły, iż sposób wykorzystania nieruchomości przed uchwaleniem planu winien być określony w nawiązaniu do zapisów w ewidencji gruntów, według których na przedmiotowej działce znajdują się grunty rolne i łąki. Sąd wskazał, że zgodnie z kwestionowanym przepisem w sytuacji gdy przed uchwaleniem nowego planu zagospodarowania nie obowiązywał plan stary, związany z uchwaleniem nowego planu wzrost wartości nieruchomości oznaczać będzie różnicę pomiędzy wartością szacowaną w uwzględnieniu przeznaczenia w nowym planie, a wartością szacowaną w uwzględnieniu sposobu faktycznego wykorzystania nieruchomości przed uchwaleniem planu. Ta zasada dotyczy zaś przede wszystkim sytuacji, w których na skutek upływu określonych terminów wygasły plany uchwalone przed 1 stycznia 1995r. (art. 87 ust. 3), a przed tymi terminami nowe plany nie zostały uchwalone. W takich sytuacjach „wzrost wartości” determinujący powstanie obowiązku fiskalnego nie jest realną konsekwencją aktywności gminy w zakresie działalności planistycznej, lecz konsekwencją braku tej aktywności. Sąd uznał, iż uzależnienie powstania obowiązku uiszczenia opłaty na rzecz gminy od tego, czy i w jakim terminie ta właśnie gmina uchwali plan, a nie od tego, czy samo uchwalenie planu przynosi dla właściciela rzeczywistą korzyść nie da się pogodzić z zasadą sprawiedliwości społecznej. Z zasadą równości wobec prawa nie można pogodzić również zróżnicowania pod omawianym przez Sąd względem sytuacji właścicieli nieruchomości przeznaczonym w „starych” planach na taki sam cel i faktycznie wykorzystywanych w taki sam sposób, ale położonych w gminach realizujących swe władztwo planistyczne w różnym czasie. Reasumując, Sąd uznał,

iż przepisy o rencie planistycznej są adresowane do tych właścicieli, którzy, bez względu na położenie nieruchomości, odnoszą rzeczywistą korzyść związaną z określeniem przeznaczenia tej nieruchomości w planie i to ta korzyść jest cechą relewantną. Kryterium różnicującym nie może być termin, w jakim dla danego terenu plan zagospodarowania zostanie uchwalony.

W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 1153/07** (wyrok prawomocny) Sąd stwierdził, iż do ustalenia renty planistycznej niezbędne jest łączne spełnienie trzech przesłanek tj. wzrostu nieruchomości w wyniku uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ustalenia stawki procentowej w uchwale oraz zbycia nieruchomości przez dotychczasowego właściciela przed upływem 5 lat od daty wejścia w życie planu. Stwierdzono, iż z dyspozycji art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że wzrost wartości nieruchomości może być podstawą nałożenia opłaty jedynie wówczas, kiedy nastąpił on w związku z uchwaleniem planu. Brak zaś związku przyczynowego pomiędzy wzrostem wartości nieruchomości a uchwaleniem planu przekreśla możliwość ustalenia i nałożenia opłaty w formie renty planistycznej.

Na gruncie spraw związanych z zagospodarowaniem przestrzennym i rentą planistyczną, znalazły się również konkluzje Sądu, uznające, iż obowiązek zapłaty jednorazowej opłaty pobieranej w razie zbycia nieruchomości, której wartość wzrosła w związku z uchwaleniem nowego planu, wyłącza możliwość ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zerowej stawki procentowej służącej naliczaniu opłaty. Określenie bowiem stawki procentowej renty planistycznej w wysokości 0 % czyniłoby bezprzedmiotowym zapis ustawy stanowiący o obowiązku decyzyjnego ustalenia renty planistycznej w razie powstania sytuacji opisanej w art. 36 ust 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i oznaczałoby niedopuszczalne "odgórne zwolnienie" pewnej grupy właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości z ustawowego obowiązku uiszczenia renty planistycznej w razie zaistnienia przesłanek ustawowych. W konkluzji, w sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 299/08** (wyrok nieprawomocny) Sąd stwierdził, iż określenie stawki procentowej opłaty planistycznej w wysokości 0 % stanowi naruszenie zasad sporządzania miejscowego planu.

3. Z kolei w sprawie o sygn. **II SA/Kr 472/08** (wyrok nieprawomocny) Sąd, uchylając zaskarżoną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie ustalenia lokalizacji celu publicznego, Sąd stwierdził, iż nie jest możliwe proste posługiwanie się regulacjami ustawy o drogach publicznych do odczytywania zapisów planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie planowanych dróg, zwłaszcza w sytuacji, kiedy w planie zagospodarowania ustalono przebieg drogi, ale nie nazwano jej wprost ani publiczną, ani gminną, ani też wewnętrzną. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się, w zależności od potrzeb linie rozgraniczające ulice, place oraz drogi publiczne wraz z urządzeniami pomocniczymi, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych, ustala się też tereny przeznaczone dla realizacji celów publicznych. Przepisy w/w ustawy nie zawierały regulacji dotyczącej ustalania w planie przebiegu dróg wewnętrznych, ani nawet określenia takiego nie używały. Co więcej przepisy te, ani też żadne inne nie określały, nawet w zakresie podstawowym, katalogu symboli służących oznaczaniu w planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczeń terenu, w tym oznaczaniu dróg i ich charakteru. Wedle zaś jednocześnie obowiązującej ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych drogami publicznymi były drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Poza kategorią dróg publicznych pozostawały drogi wewnętrzne tj. w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe (art. 8 ustawy o drogach publicznych). W obu więc ustawach: o zagospodarowaniu przestrzennym i o drogach publicznych użyto tej samej nazwy "droga publiczna", choć jest oczywiste, że w pierwszej określenie to dotyczy nie tylko dróg istniejących, ale także dopiero planowanych. Opisana i ustalona co do przebiegu w planie zagospodarowania przestrzennego, ale jeszcze nieistniejąca droga publiczna, jest planowaną drogą publiczną, a nie drogą, której publiczny charakter został określony odpowiednim aktem przewidzianym ustawą o drogach publicznych. W planowaniu przestrzennym więc określenie "droga publiczna" spełnia inną funkcję niż w gospodarowaniu i zarządzaniu drogami publicznymi. W pierwszym przypadku służy określeniu zamierzenia planistycznego, w drugim skatalogowaniu istniejących zasobów podlegających określonym regułom administrowania.

Ustawa o drogach publicznych poza katalogiem dróg publicznych umieszcza drogi wewnętrzne, ale na tle jej przepisów czynnik wyróżniający jest oczywisty: zawsze jest to odpowiedni akt prawny zaliczający drogę do odpowiedniej kategorii. Takiego czynnika wyróżniającego na etapie planowania przestrzennego nie ma. Dla jednoznacznego więc określenia charakteru planowanej drogi konieczne są: analiza zapisów całego planu zagospodarowania przestrzennego, ustalenie funkcji jaką dana droga wedle zapisów planu ma spełniać i wreszcie rozszyfrowanie rzeczywistego znaczenia użytej w planie nazwy kategorii drogi i symbolu ją określającego. W przedmiotowej sprawie organ nieprawidłowo zakwalifikował projektowaną drogę jako drogę wewnętrzną, której budowa nie stanowi realizacji celu publicznego. W ocenie Sądu choć plan wprost drogi tej nie nazwał drogą gminną, to zarówno planowana funkcja tej drogi, jej parametry, przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne, opisanie jej technicznym nazewnictwem właściwym dla dróg publicznych, wreszcie i wyznaczenie nieprzekraczalnej linii zabudowy, nie pozostawiają żadnej wątpliwości, że o taką właśnie drogę chodzi. To, że droga ta nazwana została w planie "dojazdową" stanowi konsekwencję przyjęcia symboliki z rozporządzenia z 2 marca 1999 r., zgodnie z którym D to droga klasy dojazdowej. Klasa ta nie ma zaś nic wspólnego z "dojazdem do gruntów rolnych i leśnych" czy też do "obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców", o których mowa w art. 8 ustawy o drogach publicznych. Nieuzasadnione zidentyfikowanie nazwy klasy drogi 3KD z jednym z użytych w wymienionym przepisie opisowych określeń drogi wewnętrznej doprowadziło organ odwoławczy do sformułowania wadliwych wniosku, a co za tym idzie - wadliwego rozstrzygnięcia sprawy.

W sprawie o sygn. **II SA/Kr 1065/08** (wyrok nieprawomocny), której przedmiotem była lokalizacja inwestycji celu publicznego Sąd uchylił zaskarżoną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. Sąd stwierdził, iż w nauce prawa administracyjnego podkreśla się, że decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego ma charakter rozstrzygnięcia związanego (zob. Z. Niewiadomski, op. cit. komentarz do art. 56 ustawy, T. Bąkowski, Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz, Zakamycze, 2004, komentarz do art. 56), co oznacza, że w wypadku zgodności inwestycji z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami odrębnymi nie można odmówić

ustalenia jej lokalizacji. Sąd podkreślił, iż przyjęcie za podstawę odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego niezgodność z normą niedookreśloną, taką jak przepis art. 1 ust. 2 pkt 1 pzp, czy też z ustawową definicją pojęcia ładu przestrzennego zawartą w art. 2 pkt 1 tej ustawy, jest sprzeczne z tak rozumianym charakterem decyzji, ponieważ pozostawia nieprzewidziany przez ustawodawcę w przypadku powyższej regulacji luz decyzyjny organom administracji publicznej. Zdaniem Sądu przepisami odrębnymi w rozumieniu art. 56 ustawy są przede wszystkim przepisy, umiejscowione w innych ("odrębnych") aktach prawnych niż sama ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przepisy te same ustawy mogą rzecz jasna również stanowić podstawę wydania rozstrzygnięcia odmownego, jednakże podstawowym i niezbędnym warunkiem wówczas musi być szczególność normy prawnej. Oparcie decyzji negatywnej na klauzuli generalnej, jaką jest ład przestrzenny, jego kształtowanie i ochrona, czyniłoby z decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego orzeczenie o charakterze uznaniowym. Ustawa ma za zadanie kształtować i chronić ład przestrzenny, jednakże środki do tego służące określone są precyzyjnie w przepisach o charakterze szczególnym, w tym regulujących ustalanie warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Sąd podkreślił także, że wszystkie, zastrzeżone dla "zwykłej" inwestycji uwarunkowania mają zapobiegać powstawaniu substancji odbiegających od zastanego i istniejącego ładu przestrzennego. Zasadniczo bowiem decyzje o wprowadzeniu odmienności lub przebudowie istniejącego ładu architektonicznego - urbanistycznego, o określonym przeznaczeniu danego obszaru itp., podejmowane są w ramach planowania przestrzennego. Jak wyżej wskazano takich, szczegółowych warunków dla ustalenia lokalizacji celu publicznego ustawa nie przewiduje. Dzieje się tak niewątpliwie dlatego, że inwestycje tego rodzaju winny mieć z założenia charakter priorytetowy, a brak planu nie może stanowić przeszkody w ich realizacji. Dlatego właśnie organ administracji nie może odmówić ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego, jeżeli tylko zamierzenie inwestycyjne jest zgodne z przepisami odrębnymi. Przepis art. 56 pzp, poddany wykładni w powyższym kontekście, nie upoważnia organu do negatywnej oceny zamierzonej inwestycji wedle innych także mierników, w szczególności zaś ocennych i niedookreślonych klauzul generalnych. Zastosowany w sprawie niniejszej zabieg sprzeciwia się więc nie tylko literalnemu brzmieniu omawianego przepisu, ale i jego celowi; w istocie polega bowiem na zanegowaniu sensu szczególnej regulacji

mającej zapobiegać niemożności realizacji inwestycji celu publicznego w razie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Takim samym problemem zajmował się Sąd również w sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 761/08** (wyrok nieprawomocny). Sąd podkreślił, że uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie jest co prawda sankcjonowanym prawnie, czy też egzekwowanym obowiązkiem gminy, ale to istnienie planu jako elementu powszechnie obowiązującego porządku prawnego, a nie jego brak jest pożądanym, rozumianym jako reguła, stanem. Regulowane w ustawie instytucje prawne umożliwiające realizację inwestycji także w razie braku planu nie stanowią równoważnej planowi alternatywy, są jednak instrumentami mającymi zapobiegać najbardziej negatywnym skutkom jego braku. Przewidziane więc prawem możliwości ustalenia przez organ administracji lokalizacji inwestycji celu publicznego czy warunków zabudowy określonej inwestycji w przypadku braku planu stanowią wyjątek od reguły.

Ustalenie warunków zabudowy dla „zwykłej” inwestycji obwarowane zostało szeregiem bardzo szczegółowych, dotyczących zarówno procedury, jak i materii warunków. Decyzja o warunkach zabudowy, oprócz ogólnego wymogu zgodności z przepisami odrębnymi (art. 61 ust.1 pkt 5) musi spełniać szereg innych przesłanek. W tym warunek kontynuacji zabudowy (art. 61 ust.1 pkt 1), w czym należy upatrywać rozwinięcia i uszczegółowienia zasady ochrony ładu przestrzennego. W odniesieniu do decyzji, ustalającej lokalizację celu publicznego, ustawodawca takiego wymogu nie przewidział. W odróżnieniu zatem od zamierzeń, objętych obowiązkiem uzyskania warunków zabudowy, z samej swojej istoty inwestycja celu publicznego nie może być ograniczona istniejącym stanem zagospodarowania i zabudowy danego obszaru, zawsze bądź prawie zawsze będzie od takiego stanu znacznie odbiegać.

ŚRODOWISKO

1. Rozpoznając sprawę o sygn. akt **II SA/Kr 995/08** (wyrok nieprawomocny) dotyczącą zagadnień związanych z ochroną środowiska (symbol spraw 6136) Sąd zajął się kwestią ustalenia opłat za czynności wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Przyjęte przez organy administracji

stanowisko, zgodnie z którym organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są uprawnione do pobierania opłat określonych w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1998 r. Nr 90, póź. 575 ze zm.) za wydanie opinii w sprawie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jest w ocenie Sądu niezasadne. Zdaniem bowiem Sądu, opinia w kwestii konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko nie mieści się w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Decyzje obydwu instancji w rozpatrywanej sprawie zostały wydane na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z którym za badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pobiera się opłaty w wysokości kosztów ich wykonania. Organy obydwu instancji przyjęły, że opiniowanie konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko i jego zakresu jest jednym z podstawowych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego działającego w ramach inspekcji sanitarnej. Wniosek powyższy nie znajduje uzasadnienia w treści art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przepis ten wskazuje na zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Zakres ten – w związku z użyciem zwrotu "w szczególności" - nie został przez ustawodawcę określony wyczerpująco. Nie zmienia to jednak faktu, że przy dokonywaniu wykładni art. 3 cyt. ustawy i ustalaniu, jakie działania mieszczą się w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, trzeba pamiętać, iż przepis ten dotyczy kompetencji nadzorczych organu administracji publicznej. Sąd stwierdził, iż zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły i literalny. Pojawienie się jakichkolwiek wątpliwości co do istnienia określonej kompetencji (w znaczeniu upoważnienia do działania) powinno być - w konsekwencji realizacji zasady wyłączności ustawy - równoznaczne ze stwierdzeniem braku tej kompetencji. Nie jest dopuszczalne domniemanie kompetencji, a przepisy dotyczące kompetencji nadzorczych organu administracji tym bardziej należy wyklądać ścieśniająco. Przy zastosowaniu wykładni zwązającej opiniowanie konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko i jego zakresu nie mieści się wśród określonych w art. 3 cyt. ustawy działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Nie można zwłaszcza opiniowania konieczności sporządzenia raportu

oddziaływania na środowisko i jego zakresu traktować ani jako ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, ani jako uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Sąd uznał, iż wydanie opinii w sprawie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko następuje w ramach współdziałania organów administracji publicznej ustanowionego przepisami prawa materialnego, a nie w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny nie działa w takim wypadku jako organ nadzorczy prowadzący postępowanie w odrębnej, samodzielnej sprawie administracyjnej, lecz jedynie zajmuje stanowisko wymagane przepisami ustawy.

Sąd stwierdził ponadto, iż nie jest wystarczające w świetle art. 36 ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do ustalenia przedmiotowej opłaty zaliczenie określonej działalności do sanitarnego nadzoru zapobiegawczego. Nie jest to bowiem opłata za samo sprawowanie nadzoru sanitarnego, lecz za konkretne "badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane" przez właściwy organ "w związku ze sprawowaniem" sanitarnego nadzoru zapobiegawczego. Uznano, iż nie można przyjąć, że przedmiotową opłatę ustala się "za wydanie opinii".

2. W sprawie o sygn. II SA/Kr 434/08 (wyrok nieprawomocny) w przedmiocie kary pieniężnej za usunięcie drzew Sąd podkreślił, iż kara administracyjna nie ma charakteru odszkodowawczego. Jest to odpowiedzialność za delikt administracyjny, przy której wartość przyrodnicza usuwanego drzewa nie ma znaczenia, ponieważ jest to odpowiedzialność za działanie bez zezwolenia. Przepisy ustawy o ochronie przyrody nie uzależniają nałożenia kary za naruszenie przepisów obowiązujących od ustalenia winy sprawcy wycięcia drzewa. Organ administracji dokonuje jedynie stwierdzenia faktów i jeżeli ustali naruszenie prawa, ma obowiązek zastosować ściśle określone sankcje. Dlatego bez znaczenia są przyczyny, dla których właściciel nieruchomości dopuścił się nieprawidłowości.

3. Rozpoznając sprawę o sygn. II SA/Kr 474/07 (wyrok nieprawomocny) dotyczącą dopuszczalnych poziomów hałasu Sąd stwierdził, iż w sprawie o wydanie decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu (art. 115a ustawy Prawo ochrony środowiska) interes prawny w rozumieniu art. 28 k.p.a. będą miały co najmniej

wszystkie podmioty położone w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu, z działalnością którego wiąże się emisja hałasu. W ocenie Sądu skarżąca ma interes prawny w rozstrzygnięciu kwestii określenia dopuszczalnego poziomu hałasu, a źródłem tego interesu są przepisy o ochronie własności. Hałas przekraczający dopuszczalne normy stanowi naruszenie jej prawa własności. Jest to rodzaj immisji, o których mowa w art. 144 kodeksu cywilnego: "właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych". Możliwość wniesienia do sądu cywilnego powództwa o przywrócenie do stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń (art. 222 § 2 kodeksu cywilnego) nie pozbawia skarżącą ochrony także w postępowaniu administracyjnym.

KOMBATANCI

Rozpoznając sprawę o sygn. akt **II SA/Kr 1043/08** (wyrok nieprawomocny) z zakresu uprawnień kombatanckich Sąd zwrócił uwagę, że w uchwale z dnia 4 marca 2002 r. opublikowanej w OPS 13/01 i ONSA z 2002 r. nr 4 poz.132 Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że wniosek /zarzut/ osoby, której uprawnień kombatanckich dotyczy postępowanie o pozbawienie tych uprawnień na podstawie art. 25 ust.2 pkt 2 ustawy o kombatanach wskazujący na zachowanie uprawnień z tytułów określonych w ustawie powinien być rozpoznany i rozstrzygnięty w postępowaniu weryfikacyjnym w sprawie o pozbawienie uprawnień kombatanckich. Sąd w pełni pogląd ten podzielił. Na podstawie przepisu art. 25 ust. 2 pkt 2 cytowanej ustawy uznał bowiem, iż można zrekonstruować normę prawną, że "uczestnik walk o ustanowienie i utrwalenie władzy ludowej" zachowuje uprawnienia kombatanckie, jeżeli ma te uprawnienia z innych tytułów określonych w tej ustawie. Oznacza to, że w toku postępowania o pozbawienie uprawnień kombatanckich powoływanie się przez taką osobę na inny określony w ustawie tytuł do tych uprawnień nie może być utożsamiane z wnioskiem o przyznanie uprawnień, o którym mowa w art. 22 ust. 3 omawianej ustawy.

Z kolei w sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 827/08** (wyrok nieprawomocny) Sąd zajął się kwestią działalności sabotażowej na własną rękę ubiegającego się o przyznanie uprawnień kombatanckich, w kontekście nie pełnienia równocześnie przez tę osobę służby w polskich podziemnych formacjach i organizacjach, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu wojennego (tekst jednolity: Dz. U. 2002 Nr 42 poz. 371 ze zm.). Sąd stwierdził, iż w myśl tego przepisu za działalność kombatancką uznaje się pełnienie służby w polskich podziemnych formacjach i organizacjach, w tym działających w ramach tych organizacji partyzanckich, w okresie wojny 1939-1945 roku. Przepis ten posługuje się terminem "służby", która w świetle przepisów tej ustawy jest sformalizowanym stosunkiem łączącym uczestnika organizacji konspiracyjnej lub niepodległościowej, z tą organizacją. A zatem o służbie można mówić wtedy, jeżeli uczestnik takiej organizacji złożył przysięgę, uzyskał pseudonim, stopień wojskowy i miał stały przydział mobilizacyjny oraz zakres wykonywanych czynności, ponadto musiał on być poddany rozkazom przełożonych i regułom odpowiedzialności dyscyplinarnej na wzór wojskowy. Służba zawsze wiązała się z przynależnością do określonej formacji, o której mowa w cytowanym wyżej przepisie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu wojennego. Sąd stwierdził zatem, iż organ trafnie ustalił, że prowadzenie przez skarżącego działalności sabotażowej na własną rękę nie związane z przynależnością do określonej organizacji konspiracyjnej, w rozumieniu art. 1 ust 2 cytowanej wyżej ustawy nie stanowi przesłanki uprawniającej do przyznania uprawnień kombatanckich.

INFORMACJA PUBLICZNA

W przeważającej liczbie spraw rozpoznanych merytorycznie przedmiotem skarg była bezczynność organów w załatwieniu wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

Prezentowane w omawianych sprawach poglądy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie nie odbiegają znacząco od utrwalonych linii orzecznictwa, choć zdarzają się pewne rozbieżności, a niektóre z orzeczeń dotyczą

problematyki nietypowej.

W w/w sprawach WSA w Krakowie za informację publiczną uznał np.:

- wykaz pojazdów usuniętych z określonego miejsca parkowania przez straż miejską, wykaz przewoźników wykonujących to zadanie, umowy zawarte z tymi przewoźnikami (**II SAB/Kr 19/08**);
- wzór podpisu i pieczęci funkcjonariusza publicznego (**II SAB/Kr 78/08**);
- formę i sposób określenia wydzielonych miejsc przeznaczonych do palenia tytoniu w budynku użyteczności publicznej (**II SAB/Kr 62/07** – wyrok prawomocny).

Za podmioty zobowiązane do udzielania informacji publicznej Sąd uznał:

- Prezesa Sądu Okręgowego;
- Prokuratora Rejonowego;
- Komendanta Policji;
- Komendanta Straży Miejskiej;
- Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej.

Nie uznano za informację publiczną:

- informacji o przypadkach palenia tytoniu w gabinetach Prezesa i Wiceprezesów Sądu (**II SAB/Kr 62/07** – wyrok prawomocny);
- oględzin wykonanego na rzecz Komendy Policji przedmiotu zamówienia publicznego (**II SA/Kr 1292/07** – wyrok prawomocny);
- wskazania przepisów ustawy o ochronie osób i mienia uprawniających do kontroli bagażu w budynku Sądu (**II SAB/Kr 7/08** – wyrok prawomocny);
- ustalenia i wskazania przypadków sprzeczności pomiędzy wynikami podatkowego postępowania kontrolnego, a treścią decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej (**II SAB/Kr 122/07** – wyrok prawomocny).

We wszystkich wymienionych przypadkach WSA w Krakowie, stwierdzając, że żądana informacja nie miała charakteru informacji publicznej skargi oddalił, a nie odrzucił.

W sprawie **II SA/Kr 1292/07** Sąd stwierdził, że zasadniczo informacja, z jaką każdy obywatel ma prawo się zapoznać, nie opiera się na bezpośrednim zetknięciu z interesującą go rzeczywistością, lecz na opisie tej rzeczywistości, wytworzonym przez udzielający odpowiedzi organ. Regułą więc będzie udostępnianie informacji

publicznej w taki sposób, o jakim mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy, a zatem poprzez udzielenie przez organ odpowiedzi na pytanie, zadane przez zainteresowanego, nieprzypadkowo bowiem ustawa tę formę dostępu wymienia na miejscu pierwszym. Za jedyne w tej mierze wyjątki wypada uznać gwarantowany przez art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy dostęp do wytworzonych przez organy administracji dokumentów, oraz do posiedzeń kolegialnych organów, wyłonionych w wyborach powszechnych. Brak jest w przepisach tak Konstytucji, jak i ustawy oparcia dla poglądu, że również w innym wypadku każdemu przysługuje prawo nie tylko do uzyskania informacji, ale również do bezpośredniego zetknięcia się z dowolną sprawą, mającą charakter sprawy publicznej.

Zaprezentowanego w skardze, maksymalnie szerokiego rozumienia pojęcia dostępu do informacji publicznej nie da się również pogodzić z rezultatami wykładni funkcjonalnej. Jest rzeczą oczywistą, że taka interpretacja pojęcia dostępu do informacji mogłaby doprowadzić do całkowitego paraliżu funkcjonowania organów administracji publicznej, byłaby bowiem jednoznaczna z nałożeniem na nie obowiązku umożliwienia przeprowadzania osobistych, "prywatnych" działań kontrolnych przez właściwie nieograniczoną liczbę podmiotów. Prawo do uzyskania informacji nie może przeradzać się w kompetencję do przeprowadzenia przez dowolną osobę czynności o charakterze nieomal procesowym, tak jak objęte wnioskiem w badanej sprawie oględziny przedmiotu. W warunkach umowy zamówienia publicznego informacją publiczną może być sposób jego realizacji. Nie może to jednak oznaczać automatycznie możliwości dokonania kontroli takiej realizacji poprzez bezpośrednio oględziny, prowadzone przez każdego zainteresowanego. Taka kontrola stanowi realizację prawa nie dostępu, a pozyskiwania informacji o sprawie publicznej, co - jak powiedziano wyżej - nie może nakładać na organy administracji publicznej obowiązków pozytywnych.

W sprawie **II SAB/Kr 7/08** Sąd wyjaśnił, że żądanie wskazania konkretnego przepisu ustawy jako podstawy opisanego we wniosku działania jest w istocie żądaniem dokonania wykładni prawa, a nie udzielenia informacji o faktach.

W sprawie **II SAB/Kr 122/07** (wyrok nieprawomocny) Sąd stwierdził, że osoba domagająca się udostępnienia informacji publicznej może skutecznie żądać przekazania już sporządzonych bądź wytworzonych informacji. Postępowanie zainicjowane wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej nie może wszczynać odrębnego postępowania, którego wynikiem będzie dopiero wytworzenie

wnioskowanej informacji. Postępowanie dotyczące dostępu do informacji publicznej jest szczególnym postępowaniem administracyjnym, w zasadzie nie regulowanym K.p.a. i nie kończącym się (w przypadku pozytywnego zakończenia tego postępowania) decyzją administracyjną. To postępowanie ma charakter wtórny wobec innego postępowania bądź innych postępowań (administracyjnych, cywilnych, itp.) w których wytworzono wnioskowaną informację publiczną. W tym zakresie nie ma ono charakteru samodzielnego.

Postanowienia w sprawach z zakresu informacji publicznej wydawane były w zdecydowanej większości w sprawach wszczętych przed 2008 r. skargami Stowarzyszenia, które ujawniało niezwykle aktywność w kierowaniu do różnych organów żądań o udzielenie informacji publicznej, a następnie skarg do Sądu. WSA w Krakowie generalnie (z wyjątkami) przyjmował, że Stowarzyszenie jest właściwie reprezentowane przez osobę wnoszącą skargi. Rozpoznając jednak w 2008 r. liczne środki odwoławcze w tych sprawach, Naczelny Sąd Administracyjny wypracował jednolity, jak się wydaje, pogląd o braku właściwej reprezentacji Stowarzyszenia. Efektem przyjęcia takiego poglądu było uchylanie zaskarżonych zażaleniami Stowarzyszenia postanowień WSA w Krakowie - bez względu na ich przedmiot i etap postępowania sądowego (np. w sprawach I OZ 50/08, I OZ 49/08, I OZ 51/08 uchylono postanowienia o nieuwzględnieniu wniosków Stowarzyszenia o wyłączenie Sędziego, w sprawach I OZ 156/08, I OZ 80/08, I OZ 118/08, I OZ 851/07 uchylono postanowienie dotyczące prawa pomocy dla Stowarzyszenia, w sprawach I OZ 157/08 i I OZ 119/08 uchylono postanowienia w kwestiach „wpadkowych” wydane przez WSA w Krakowie po merytorycznym rozpoznaniu spraw).

WSA w Krakowie, przyjmując za NSA opisany pogląd w 2008 r. w 15 sprawach skargi Stowarzyszenia odrzucił. W kilku sprawach (7), w których zapadły postanowienia o odrzuceniu skargi, z tego samego powodu (brak należytej reprezentacji) odrzucone zostały następnie złożone przez Stowarzyszenie wnioski o przyznanie prawa pomocy (postanowienia referendarzy w sprawach II SA/Kr 568/07, II SAB/Kr 50/07, 52/p07, 57/07, 59/07, 63/07, 54/07, 46/07).

Również z powodu braku właściwej reprezentacji Stowarzyszenia:

- w sprawie II SAB/Kr 24/07 odrzucano kolejno składane zażalenia na postanowienia o odrzuceniu zażaleń, przy czym pierwsze zażalenie, dotyczące postanowienia o oddaleniu wniosku o przyznanie adwokata odrzucono z powodu braku formalnego.

Wszystkie postanowienia wydane zostały po dacie wyroku (22 sierpnia 2007 r.) oddalającego skargę Stowarzyszenia.

- w sprawie II SA/Kr 1246/06 odrzucono wniosek Stowarzyszenia o wyłączenie Sędziego złożony po dacie wyroku oddalającego skargę (29 stycznia 2007 r.), po ustanowieniu dla skarżącego Stowarzyszenia adwokata, i po dacie odrzucenia, jako spóźnionej, skargi kasacyjnej przez niego sporządzonej.

W 2008 r. tylko jedna skarga na bezczynność organu w załatwieniu wniosku o udzielenie informacji publicznej została odrzucona z powodu niewyczerpania „trybu przedskargowego” (II **SAB/Kr 63/08**). Może to świadczyć albo o tym, że tryb taki w pozostałych sprawach był wyczerpany, albo o tym, że przyjęto pogląd o braku konieczności jego wyczerpania. Pogląd ostatnio wymieniony został przyjęty i zaprezentowany wprost w uzasadnieniu wydanego w 2008 r. wyroku w sprawie II SAB/Kr 122/07.

W sprawie II **SAB/Kr 86/08** skarga na bezczynność organu w załatwieniu wniosku o umieszczenie określonej informacji w BIP została odrzucona. Sąd uznał bowiem, że w sprawie tej nie chodzi o to, czy osoba składająca skargę ma w tym interes prawny (tak jak przyjęto w kilku orzeczeniach innych Sądów), ale o dopuszczalność skargi w ogóle. Zdaniem Sądu zamieszczenie informacji w BIP nie jest w ogóle czynnością materialno - techniczną o jakiej mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ppsa, a skoro tak, to skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

ZAGADNIENIA PROCEDURALNE

1. Kwestią problematyczną w sprawach o wymierzenie grzywny na podstawie art. 55 § 1 p.p.s.a. było ustalenie, czy wniosek strony jest pismem, które wszczyna odrębne postępowanie sądowe zgodnie z art. 63 p.p.s.a., czy też postępowanie wszczęte wnioskiem o wymierzenie grzywny ma charakter incydentalny ściśle związany ze złożoną skargą, a wywołany jest zarzucaną przez stronę opieszałością organu. Konsekwencją pierwszego poglądu jest obowiązek uiszczenia wpisu sądowego, zaś w drugim przypadku skoro złożenie wniosku w trybie art. 55 § 1 p.p.s.a. nie wszczyna odrębnego postępowania, nie podlega też wpisowi sądowemu.

Problem ten był przedmiotem uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego, który w postanowieniu z dnia 7 kwietnia 2008 r., sygn. akt II FPS 1/08 zawarł tezę zgodnie z którą "wniosek o wymierzenie organowi grzywny, wymieniony w art. 55 § 1 zdanie pierwsze p.p.s.a., jest pismem wszczynającym odrębne postępowanie w rozumieniu art. 63 p.p.s.a., od którego na podstawie art. 230 § 1 i 2 p.p.s.a. pobiera się wpis sądowy".

2. W sprawach z zakresu informacji publicznej ujawnił się problem przekazywania wniosków, oświadczeń i środków zaskarżenia drogą elektroniczną.

Praktyka postępowania z przesyłkami elektronicznymi dotyczącymi rozpoznawanej przez Sąd sprawy nie jest w WSA w Krakowie jednolita.

Niektórzy Sędziowie sporządzony przez pracownika wydruk przesyłki traktują jak zwykle pismo obarczone jedynie brakiem formalnym w postaci braku podpisu (jednolicie przy tym przyjmując, że nawet bezpieczny podpis elektroniczny nie jest podpisem w rozumieniu ppsa). W sprawach przydzielonych do referatów tych Sędziów środki zaskarżenia, po bezskutecznym wezwaniu do uzupełnienia w/w braku formalnego (podpisu), zostały odrzucone (np. II SA/Kr 153/07, II SAB/Kr 42/07, 1125/05, 24/08).

Inni Sędziowie przyjmują jednak, że przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie przewidują możliwości składania przez stronę postępowania sądowego wniosków i oświadczeń (środków zaskarżenia) drogą elektroniczną. W postępowaniu przed sądami administracyjnymi dla wszelkich oświadczeń stron przewidziana jest forma pisemna, dla niektórych zaś także forma ustna. Przesyłka elektroniczna nie odpowiada żadnemu z wymienionych sposobów. Nie stanowi ona pisma w rozumieniu przepisów art. 45 i następných w/w ustawy, nie jest bowiem tekstem utrwalonym na papierze. Przepisem art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów publicznych (Dz. U. nr 64 póź. 565) sądy administracyjne zostały wyłączone z katalogu podmiotów zobowiązanych do wymiany informacji drogą elektroniczną z podmiotami niebędącymi podmiotami publicznymi. W sprawach z referatów tych Sędziów strona informowana jest pisemnie o fakcie i dacie przyjęcia przesyłki elektronicznej, oraz o powodach niemożności nadania jej procesowego biegu (np. II SAB/Kr 53/07, 62/07, 50/07, 57/07, 59/07, 63/07, 22/08, II SO/Kr 1/07).

3. W sprawie o sygn. akt **II SA/Kr 425/07** Sąd zajmował się problemem wpływu nadzwyczajnej zewnętrznej kontroli aktów administracyjnych w wypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego na ostateczną decyzję, której dotyczy wnioski strony o uchylenie lub zmianę decyzji ostatecznej w trybie art. 155 k.p.a. Zgodnie z treścią art. 56 p.p.s.a. w razie wniesienia skargi do sądu po wszczęciu postępowania administracyjnego w celu zmiany, uchylenia, stwierdzenia nieważności aktu lub wznowienia postępowania, postępowanie sądowe podlega zawieszeniu. Powyższe oznacza, że sąd podejmie zawieszone postępowanie z urzędu, gdy ustaną przyczyny zawieszenia, a więc gdy w sprawie, w której zawieszono postępowanie sądowe, zostanie zakończone postępowanie administracyjne, a w wypadku zaskarżenia aktu wydanego w tym postępowaniu do sądu administracyjnego - postępowanie sądownoadministracyjne. Przedmiotem podjętego postępowania będzie zaskarżony akt. Jeżeli natomiast w wyniku postępowania administracyjnego, o którym mowa w art. 56, dojdzie do uchylenia lub zmiany tego aktu, sąd administracyjny umorzy podjęte postępowanie w sprawie jako bezprzedmiotowe, stosownie do art. 161 § 1 pkt 3 p.p.s.a. Sąd w składzie rozpoznającym sprawę uznał za trafne argumenty doktryny i orzecznictwa co do przyczyn niedopuszczalności równoległego prowadzenia postępowania w trybie art. 155 k.p.a. po wniesieniu skargi, nie podzielił jednak poglądów, w myśl których wniesienie prawnie skutecznej skargi do sądu administracyjnego stanowi przeszkodę do wszczęcia w sprawie nadzwyczajnego postępowania administracyjnego w trybie art. 155 k.p.a. W tym zakresie stwierdził, że istnieje brak przepisu wprowadzającego zakaz wszczęcia takiego postępowania. Uprawnienia organów administracji publicznej do rozstrzygania indywidualnych spraw w drodze decyzji administracyjnej wynikają z prawa materialnego, natomiast postępowanie przed tymi organami w sprawach należących do ich właściwości regulują w myśl art. 1 pkt 1 k.p.a. W postępowaniu, w trybie art. 155 k.p.a. jako odrębnym od zakończonego decyzją ostateczną stosuje się od ogólne zasady k.p.a., w tym art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. To właśnie instytucja prawna zawieszenia postępowania służy jego wstrzymaniu z uwagi na wystąpienia czasowych przeszkód w wydaniu merytorycznego rozstrzygnięcia, zaś istnieją wszelkie podstawy do przyjęcia, że rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od wyniku zewnętrznej kontroli sądowej, która ma za przedmiot zbadanie

legalności aktu administracyjnego, przy czym fakt wniesienia skargi zwalnia od podejmowania przez organ czynności przewidzianych w art. 100 § 1 k.p.a. Zakończenie postępowania sądowego stanowi podstawę podjęcia postępowania administracyjnego (art. 97 § 2 k.p.a.), zaś jego dalszy bieg zależy od wydanego w postępowaniu sądowym orzeczenia. Jeżeli postępowanie sądowe zostało zakończone nie wyrokiem, a postanowieniem o odrzuceniu skargi lub jego umorzeniu - nie ma przeszkód do prowadzenia postępowania trybie art. 155 k.p.a., podobnie jak w sytuacji oddalenia skargi. Sąd stwierdził, iż o ile w sprawie zapadł wyrok eliminujący ostateczną decyzję z obrotu prawnego, postępowanie wszczęte na podstawie art. 155 k.p.a. staje się bezprzedmiotowe i jako takie winno zostać umorzone na podstawie art. 105 §1 k.p.a.

Wydział III

EWIDENCJA GRUNTÓW

1. Na tle sprawy **III SA/Kr 626/08** (wyrok nieprawomocny) zasygnalizować należy nowe zjawisko w postaci prób poszukiwania przez wierzycieli w stosunkach cywilnoprawnych, reprezentowanych przez profesjonalne podmioty, w oparciu o przepis art. 24 ust. 2 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne informacji o stanie majątkowym dłużników, przez uzyskanie od podmiotów prowadzących ewidencje gruntów danych, czy wskazane osoby figurują w rejestrze gruntów jako właściciele nieruchomości i jakie są numery ksiąg wieczystych obejmujących te nieruchomości.

Jest to próba ominięcia instytucji wyjawienia przez dłużnika majątku w trybie art. 760-762 kpc, oparta na wyrażonej w art. 24 ust. 2 ustawy zasadzie, że informacje o gruntach, budynkach i lokalach zawarte w operacie ewidencyjnym są jawne, a udzielane odpłatnie.

Należy wskazać, iż tego typu żądanie udzielenia informacji pozwalającej ustalić dane należącej ewentualnie do dłużnika nieruchomości w trybie art. 24 ust. 2 ustawy, zostało poprzedzone próbami uzyskania takich informacji w trybie art. 24 ust. 3 ustawy, a więc przez wydanie wypisu z operatu ewidencyjnego. Przepis ten jednak, poza ściśle określoną kategorią podmiotów, warunkuje udzielenie informacji w formie wypisu z rejestru gruntów wykazaniem interesu prawnego w tym zakresie.

O braku interesu prawnego w uzyskaniu wypisu z rejestru gruntów, jako dokumentu mającego służyć wskazaniu majątku dłużnika w cywilnym postępowaniu egzekucyjnym wypowiedział się już Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 22 lutego 2007 r. sygn. I OSK 560/06 (Lex nr 349769).

W sprawie III SA/Kr 626/08 WSA w Krakowie – żądanie informacji o nieruchomościach dłużnika przez ich poszukiwanie w rejestrze, oparto na przepisie art. 24 ust. 2 ustawy, który udzielenia informacji o gruntach, budynkach i lokalach w innej formie niż wypis czy wyrys z operatu ewidencyjnego, nie warunkuje wykazaniem interesu prawnego w tym zakresie.

W wyroku z dnia 3 grudnia 2008 r. WSA w Krakowie zajął stanowisko, że:

- rozróżnić należy informację opartą na przepisie art. 24 ust. 2 ustawy od informacji w postaci wyrysu z mapy czy wypisu z ewidencji gruntów opartego na przepisie art. 24 ust. 3 ustawy, zachodzi bowiem dwoistość prawna co do treści, jakie mogą być objęte żadaną formą udzielanej informacji,
- przesłanka wykazania interesu prawnego do uzyskania w trybie art. 24 ust. 3 informacji w formie wypisu z rejestru gruntów, prowadzi do wniosku, że przedmiotem jawnych, udzielanych odpłatnie na żądanie wszystkich zainteresowanych w trybie art. 24 ust. 2 ustawy informacji, mogą być tylko informacje o gruntach, budynkach i lokalach o charakterze przedmiotowym obejmujące dane z art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- żądanie udzielenia informacji mających charakter przedmiotowo-podmiotowy w zakresie, w jakim dotyczą one podmiotów określonych w art. 20 ust. 2 pkt 1 ustawy musi być rozpatrzone z uwzględnieniem zasad udostępniania danych osobowych przewidzianych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), a do takich ustawa (art. 6 ust. 2) zalicza także cechy ekonomiczne.

Nadto należy jednak zauważyć, że przepis art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, jako przesłankę udostępnienia danych osobowych, wskazuje uwiarygodnienie potrzeby posiadania tych danych, a nie interesu prawnego.

Wyrok nieprawomocny.

Przedmiotem sprawy III SA/Kr 733/07 zakończonej (prawomocnym) wyrokiem z 7 lutego 2008 r. była kwestia charakteru „wydania” wypisu z rejestru gruntów w trybie art. 24 ust. 3 ustawy. Zaskarżonym postanowieniem odmówiono wydania

wypisu z rejestru gruntów na podstawie art. 219 kpa (żądanie dotyczyło danych co do oznaczeń katastralnych, sprzed zmian operatu ewidencji).

Stwierdzając nieważność zaskarżonego postanowienia i utrzymanego nim w mocy postanowienia organu pierwszej instancji, stanął Sąd na stanowisku, że „wydanie” wypisu z ewidencji gruntów w trybie art. 24 ust. 3 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne ma charakter czynności z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) i nie jest warunkowane uprzednim wydaniem decyzji czy postanowienia w tym przedmiocie.

Wykazano zarazem różnice pomiędzy wypisem z rejestru gruntów, a zaświadczeniem wydanym w trybie art. 217 § 2 pkt 2 kpa, które może dotyczyć danych obrazujących stan ewidencji na inną datę niż aktualna.

ŚWIADCZENIA STYPENDIALNE.

Problematyka świadczeń otrzymywanych na podstawie Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego „Wyrównywania szans edukacyjnych przez programy stypendialne”.

Przedmiotem skargi w sprawie **III SA/Kr 423/08** była decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego umarzająca postępowanie pierwszej instancji na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 kpa w zw. z art. 105 § 1 kpa o przyznanie stypendium w ramach działania „Wyrównywania szans edukacyjnych przez programy stypendialne”, jako bezprzedmiotowe z uwagi na brak przepisów prawa materialnego mogących stanowić podstawę wypłaty takiego stypendium.

Analizując stan prawny w następstwie wniesionej skargi doszedł Sąd do przekonania, że w sytuacji gdy prawomocnie stwierdzono nieważność uchwał Rady Miasta na prawach powiatu zawierających regulamin w przedmiocie określenia zasad, warunków i trybu udzielania stypendiów w ramach projektu „wyrównywania szans edukacyjnych”, nie może takiej podstawy prawnej stanowić uchwała danego województwa w sprawie przyjęcia Ramowego Planu Realizacji Działania „wyrównywania szans edukacyjnych przez programy stypendialne”, jako akt nie mający charakteru prawa miejscowego w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 142, poz. 1590 z późn.

zm.). Organem uprawnionych do wydania aktu prawa miejscowego był tylko samorząd województwa (art. 89 ust. 1 w zw. z art. 9 tej ustawy).

Wskazano także na wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29.06.2009 r. sygn. I OSK 540/07 i 19.10.2007 r. sygn. I OSK1288/07, w których wywieziono, że wydanie na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 166, poz. 1745) i z dnia 25 sierpnia 2004 r. (Dz. U. Nr 200, poz. 2051) w sprawie przyjęcia i uzupełnienia Zintegrowane Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, nie mogą stanowić (subdelegacja kompetencji prawotwórczych) podstawy do nałożenia na powiat (radę miasta na prawach powiatu) obowiązku uchwalania regulaminu przyznawania stypendiów.

W obowiązującym stanie prawnym na terenie województwa małopolskiego, rada miasta na prawach powiatu nie ma umocowania do ustalania regulaminu przyznawania i wypłaty stypendiów w ramach w/w programu operacyjnego, co było powodem oddalenia skargi.

Wyrok jest nieprawomocny.

CHOROBY ZAWODOWE

W sprawie **III SA/Kr 1067/08** (wyrok z 11 grudnia 2008r. nieprawomocny) rozważany był problem skutków wyroku TK odraczającego termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego uznanego za niezgodny z Konstytucją.

Odpowiadając na pytanie prawne WSA w Krakowie, Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 19 czerwca 2008r. (sygn. P 23/07) orzekł, że art. 237 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) w zakresie, w jakim nie określają wytycznych dotyczących treści rozporządzenia, oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz. 1115) – są niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Równocześnie Trybunał orzekł, iż przepisy te tracą moc obowiązującą z upływem dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej

Polskiej (wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z dnia 2 lipca 2008r. nr 116, poz. 740).

WSA w Krakowie uznał, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niekonstytucyjność przepisów będących podstawą prawną zaskarżonej decyzji, musi być uchylenie zaskarżonej decyzji zarówno w takich przypadkach, gdy na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przepis traci moc z chwilą ogłoszenia orzeczenia TK, jak i w tych przypadkach, gdy Trybunał korzystając z możliwości przewidzianej w art. 190 ust. 3 zd. 1 Konstytucji określa inny termin utraty mocy obowiązującej przepisu. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją kontrolowanej normy umożliwia sądom administracyjnym odstępnie od zasad wyznaczanych przez reguły determinujące datę, na którą określa się stan prawny miarodajny dla orzekania. Ta autonomia interpretacyjna przysługująca sądom znajduje swoją podstawę w art. 8 Konstytucji, będąc wyrazem bezpośredniego stosowania Konstytucji poprzez kierowanie się wykładnią zgodną z Konstytucją. Byłoby nielogiczne, gdyby dopuszczając - w celu przywrócenia stanu konstytucyjności - możliwość wznowienia postępowania w sprawach już rozstrzygniętych na podstawie norm uznanych za niekonstytucyjne, ustrojodawca dopuszczał dalsze naruszanie Konstytucji na przyszłość, przez bezwzględny nakaz dalszego stosowania przepisu już uznanego za niekonstytucyjny. Sądy administracyjne mają zatem prawo odmówić zastosowania tych przepisów, co do których obalone zostało domniemanie konstytucyjności.

SAMORZĄD

W sprawie **III SA/Kr 955/07** (wyrok WSA w Krakowie z 29 stycznia 2008r. – prawomocny) rozważany był problem możliwości przeniesienia kompetencji administracyjnej aktem podstawowym.

Uchwałą z dnia 12 września 2007r. nr XX/255/07 Rada Miasta Krakowa przekazała Prezydentowi Miasta Krakowa swoje kompetencje do orzekania o przejęciu na własność gminy pojazdu, o których mowa w art. 50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym w związku z §8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 sierpnia 2002r. w sprawie usuwania pojazdów. WSA w Krakowie uznał, że o ile w sprawach o charakterze cywilnoprawnym dany organ może przekazywać swoje kompetencje innemu

podmiotowi, o tyle w przypadku spraw o charakterze publicznoprawnym (sfera imperium) takie przekazanie może mieć miejsce tylko w sytuacji istnienia wyraźnej podstawy prawnej. Zgodnie z jedną z fundamentalnych zasad ogólnych prawa administracyjnego tj. wyrażoną w art. 7 Konstytucji zasadą praworządności, organ administracji publicznej może działać władczo wobec podmiotów stojących na zewnątrz administracji tylko wtedy, gdy prawo wyposaża go w tzw. kompetencję administracyjną. Kompetencja administracyjna jest przyznawana nie administracji jako takiej, lecz konkretnemu organowi administracji publicznej. Organ posiadający kompetencję administracyjną może ją przenieść na inny organ tylko wtedy, gdy ma do tego stosowną podstawę prawną. Wyłącznie na podstawie konstrukcji redakcyjnej art. 18 u.s.g. nie można wyprowadzać wniosku o możliwości przenoszenia kompetencji administracyjnej do wydawania aktów ze sfery publicznoprawnej, doprowadziłby to bowiem do naruszenia podstawowych zasad działania administracji w demokratycznym państwie prawnym. W odniesieniu do kompetencji rady gminy dotyczącej orzekania w sprawie przejęcia pojazdu na własność gminy brak jest zatem podstawy prawnej upoważniającej radę do przeniesienia przez nią tych kompetencji na organ wykonawczy gminy czyli prezydenta.

W sprawie **III SA/Kr 998/07** (wyrok WSA w Krakowie z dnia 28 października 2008r. – nieprawomocny) rozważany był problem możliwości zwołania sesji rady powiatu przez wiceprzewodniczącego rady w przypadku obecności przewodniczącego rady.

WSA w Krakowie uznał, że obowiązujące przepisy, tj. art. 15 ust. 1 oraz art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) kreują wyraźną i jednoznaczną zasadę, że sesje rady powiatu może zwołać tylko i wyłącznie przewodniczący rady powiatu, poza wyjątkami wyraźnie przewidzianymi w ustawie dotyczącymi zasad zwoływania pierwszej sesji rady oraz dwóch możliwości umocowania wiceprzewodniczącego rady do wykonywania funkcji przewodniczącego: fakultatywnej, gdy pełnomocnictwo do wykonywania zadań powiatu udzieli wiceprzewodniczącemu sam przewodniczący, i obligatoryjnej, gdy w przypadku nieobecności przewodniczącego i niewyznaczenia zastępującego go wiceprzewodniczącego, zadania i kompetencje przewodniczącego automatycznie przechodzą na wiceprzewodniczącego najstarszego wiekiem. Konstytutywną przesłanką podmiotowej dyslokacji zadań i kompetencji

przewodniczącego jest sam fakt jego nieobecności. A zatem jeżeli przewodniczący rady jest obecny i nie wyznaczył wiceprzewodniczącego do wykonywania swoich zadań, wiceprzewodniczący nie może zwołać sesji rady nawet w sytuacji, gdy przewodniczący nie zrobi tego pomimo wniosku grupy radnych. Odmienna interpretacja w sposób niedopuszczalny wykraczałaby poza literalne brzmienie ustawy, naruszając zakaz rozszerzającej interpretacji wyjątków. Ustawodawca wyraźnie określił okoliczności i warunki, jakie muszą zostać spełnione, by sesję rady mogła zwołać osoba nie będąca przewodniczącym rady. Sformułowanie „w razie nieobecności przewodniczącego” nie budzi wątpliwości. Nie ma żadnych podstaw prawnych do rozszerzania zakresu stosowania tej przesłanki także na takie przypadki, gdy wprowadzie przewodniczący jest obecny, ale nie wykonuje zadań. Wykraczałoby to bowiem poza znaczenie użytego przez ustawodawcę pojęcia „nieobecność”.

W sprawie **III SA/Kr 214/08** (wyrok WSA w Krakowie z 20 maja 2008r.-nieprawomocny) rozważany był problem możliwości oceny przez sąd administracyjny legalności już nieobowiązującej (uchylonej) uchwały.

Przedmiotowa uchwała wydana została z rażącym naruszeniem prawa (art. 19 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków), przewidywała bowiem obowiązkowe opłaty za przyłączenie poszczególnych nieruchomości do sieci wodociągowej. Należało więc uznać, iż uchwała jest w tym zakresie sprzeczna z prawem w rozumieniu w art. 91 ust. 1 zd. 1 w zw. z art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku, nr 142, poz. 1591 ze zm.), co wypełniało przesłankę do stwierdzenia jej częściowej nieważności. WSA w Krakowie ocenił, iż okoliczność uprzedniego uchylecia w całości zaskarżonej uchwały przez radę gminy nie uniemożliwia sądowi orzekania w przedmiocie stwierdzenia jej nieważności. Uchylene uchwały wywarło bowiem skutki prawne z mocą jedynie ex nunc, podczas gdy orzeczenie o stwierdzeniu nieważności uchwały działa z mocą wsteczną (ex tunc), eliminując wstecz wszelkie skutki prawne, jakie wywołała zakwestionowana uchwała. Istotą i celem działania sądu administracyjnego jest sądowa kontrola administracji z punktu widzenia legalności jej działania. Sąd kontroluje administrację uwzględniając stan faktyczny i prawny istniejący w chwili podejmowania zaskarżonego aktu lub czynności. Umorzenie

zatem postępowania kontrolnego w niniejszej sprawie spowodowałoby uniknięcie sądowej kontroli w przypadku, gdy wprowadzie sam zaskarżony akt prawny został już wyeliminowany z porządku prawnego, ale z mocą *ex nunc*, nie zostały zatem usunięte wszystkie skutki prawne, które on wywołał. Z tego właśnie powodu wydanie w takim przypadku wyroku przez sąd nie jest zbędne.

PRAWO CELNE

W sprawie **III SA/Kr 54/08** (wyrok z dnia 24 kwietnia 2008 r. nieprawomocny) WSA w Krakowie rozstrzygnął problem następujący: obowiązek wydania decyzji rozstrzygającej o wysokości długu celnego w innej kwocie, niż zadeklarowana w zgłoszeniu celnym, wynika wprost z art. 51 Prawa celnego oraz pośrednio z art. 23 tej ustawy. Oba te przepisy należy rozpatrywać łącznie w tym znaczeniu, że organ celny w wydanej decyzji, określając niezaksięgowaną kwotę należności wynikającą z długu celnego, gdy istnieją podstawy do jej zaksięgowania retrospektywnego na podstawie art. 220 WKC, obowiązany jest do obliczenia kwoty prawnie należnej, jak również do określenia dłużnika, a także do zmiany nieprawidłowych danych zawartych w zgłoszeniu celnym mających wpływ na wysokość kwoty wynikającej z długu celnego. W rozpatrywanej sprawie takimi danymi były niewątpliwie dane w zakresie klasyfikacji taryfowej towaru i zastosowanej stawki celnej.

Dług celny, zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt. 9 WKC, oznacza nałożony na osobę obowiązek uiszczenia należności celnych przywozowych, które stosuje się do towarów określonych zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi. Dług celny powstaje w chwili przyjęcia zgłoszenia celnego (art. 201 § 2 WKC) i wynika ze zgłoszenia celnego. W przypadku zakwestionowania jego wysokości, organ celny zobowiązany jest do określenia jego wysokości prawnie należnej, w formie decyzji administracyjnej. Długu celnego, rozumianego jako zobowiązania do uiszczenia należności celnych, czyli publicznoprawnych, nie można domniemywać.

W sprawie do sygn. akt **III SA/Kr 388/08** (wyrok z dnia 25 listopada 2008 r. nieprawomocny) ze skargi na decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w przedmiocie uznania zgłoszenia celnego za nieprawidłowe, tutejszy Sąd uchylił decyzje organów obu instancji. Kierując się wytycznymi Naczelnego Sądu Administracyjnego Sąd uznał, że wynik weryfikacji dowodów pochodzenia towaru,

dokonanej przez zagraniczny organ celny wprowadzie ma charakter wiążący w tym znaczeniu, iż odpowiedzialność importera za przedłożenie nieprawidłowego dowodu pochodzenia jest niezależna od wykazania przez niego złej lub dobrej wiary, to jednak wynik tej weryfikacji należy traktować jako dowód w sprawie, a tym samym poddać go rygorom jakim podlegają wyniki każdego innego postępowania dowodowego.

Zgodnie z treścią art. 11 pkt 2 Protokołu nr 6 do układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczypospolitą Polską z jednej strony a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z drugiej strony, sporządzonego w Brukseli dnia 16 grudnia 1991 „O wzajemnej pomocy w sprawach celnych” (załącznik do Dz. U. z 27 stycznia 1994r., nr 11, poz. 38), informacje uzyskane w trybie art. 8 pkt.1 tego protokołu mogą być wykorzystane w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Z tego sformułowania nie można jednak wywodzić wniosku o związaniu organów celnych tak uzyskanymi informacjami.

Z treści art. 32 ust. 5 Protokołu 4 Układu Europejskiego zmienionego Porozumieniem między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi, podpisanym w Brukseli 24 czerwca 1997r. (załącznik do Dz. U. z 1997r., nr 104, poz. 662) wynika, że w zakresie dotyczącym weryfikacji dowodu pochodzenia, organy celne kraju importu korzystają z wyników postępowania organów celnych kraju eksportu (będą informowane o wynikach weryfikacji) i dokonują w tym zakresie jedynie oceny jako dowodów w sprawie będącej przedmiotem postępowania administracyjnego przed organami celnymi kraju importu, natomiast nie są bezwzględnie związane tymi wynikami.

W rozpatrywanej sprawie zagraniczny organ celny, dokonując weryfikacji posłużył się fakturami, na których brak było nawet podpisu. W kontekście przedłożonej dokumentacji przez zagraniczny organ celny zdaniem Sądu należało dokonać oceny wiarygodności przedłożonych przez zagraniczny organ celny wyników weryfikacji dowodów pochodzenia, co wcale nie oznacza, że zastosowanie preferencyjnej stawki celnej było uzależnione od oceny złej lub dobrej wiary importera.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

W sprawie sygn. akt **III SA/Kr 103/08** (wyrok z dnia 30 lipca 2008r. prawomocny) Wojewódzki Sąd Administracyjny nie podzielił poglądu Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Tarnowie, iż sam fakt zamieszczenia w decyzji administracyjnej terminu obowiązywania decyzji powoduje, że po upływie tego terminu nie może się toczyć postępowanie o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Decyzja taka, mimo upływu terminu końcowego, stanowi podstawą prawną dla wykonanych wówczas obowiązków czy też nabytych wówczas uprawnień, i to nawet wówczas gdy decyzja ta obarczona jest wadą z art.156 § 1 kpa. Decyzja taka mimo, iż minął jej termin końcowy, pozostaje w obrocie prawnym, albowiem nadal stanowi podstawę prawną podjętych wówczas działań, czy też nabytych uprawnień. Stąd też może być celowe i zasadne badanie czy taka decyzja o określonym terminie końcowym nie została wydana w warunkach naruszenia art.156 § 1 kpa. Tym bardziej, że w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji momentem oceny jest data wydania decyzji, a orzeczenie o stwierdzeniu nieważności decyzji wywołuje skutek wsteczny. Dlatego też w przypadku decyzji administracyjnych z określonym terminem obowiązywania, które zostały wydane w warunkach art.156 § 1 kpa mimo upływu tego terminu można wszcząć postępowanie o stwierdzenie ich nieważności, jeżeli decyzje te wywołały trwające nadal skutki prawne.

UNIJNE WSPARCIE BEZPOŚREDNIE DLA ROLNIKÓW

W sprawie **III SA/Kr 957/07** (wyrok z 30 lipca 2008 r. –prawomocny) WSA podzielił pogląd Dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR, że trwałą, definitywną podstawą wykluczenia działek rolnych z płatności jest z brzmienie art. 1. ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r., ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, T nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 oraz (WE) nr 2529/2001 (Dz. Urz. WE Nr L 270 z października 2003 r.). Zgodnie z nim: „*Obszar użytków rolnych nowego Państwa Członkowskiego objęty systemem jednolitej płatności obszarowej stanowi część*

wykorzystywanych użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej na 30 czerwca 2003 r., niezależnie od tego czy w tym dniu była na nich prowadzona produkcja czy też nie, oraz, jeśli jest to właściwe, jest dostosowany zgodnie z obiektywnymi kryteriami określonymi przez to nowe Państwo Członkowskie po zatwierdzeniu przez Komisję ".

Działki takie są trwale wykluczone z płatności, tzn. nie można ich deklorować do płatności bezpośrednich, nawet w przypadku doprowadzenia gruntów do dobrej gospodarki rolnej.

C. Tabele i wykresy

Tabela nr 1 – Wpływ spraw i załatwienia

	wpływ	załatwienia	zaległości
2004	4 586	5 445	12 435
2005	4 591	8 222	8 804
2006	4 872	7 389	6 287
2007	4 046	7 404	2 929
2008	4 474	5 680	1 723

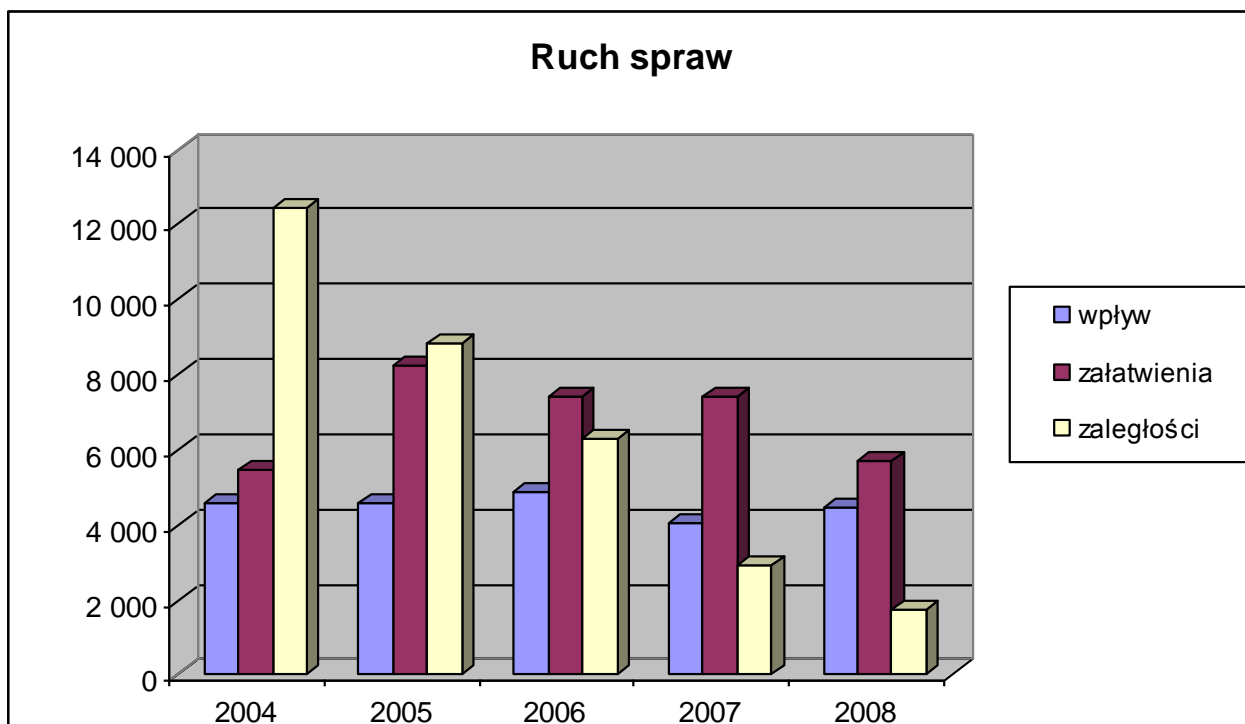

Tabela nr 2 – Zaległości

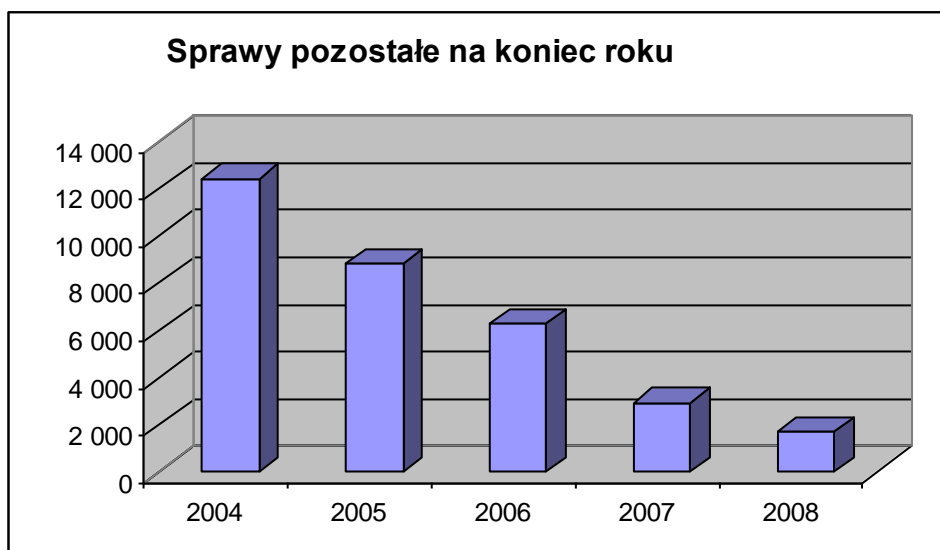

Tabela nr 3 – Średnie załatwienie

Rok	Średnie załatwienie na osobę
2006	239,24
2007	221,24
2008	168,94

